

**R.P. Thomae Młodzianowski Poloni, Societatis Jesu,
Praelectionum Theologicarvm Tomus**

Młodzianowski, Tomasz

Moguntiae Et Dantisci, 1682

Disputatio IV. De ipsa Incarnatione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82973](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-82973)

RATIO est. Maxima impropositio tanti mysterii, cum quocunque merito crearo.

ASSERO 2. *Poruississe illos mereri de congruo substantiam Incarnationis.*

RATIO est: Quia id non implicat; præcipue autem, cum potuerint habere gratiam, independenter à meritis Christi, & elicitas ex hac gratia operationes in hunc finem offerre, quo casu, non erit ratio, cur de congruo id mereri non potuerint?

ASSERO 3. *Defacto non meruisse illos de congruo substantiam Incarnationis.*

RATIO est: Quia omnes, quæ Sanctis Parentibus datae erant gratiæ, intuitu Incarnationis datae sunt; ergo iam supponebatur Incarnatio, ante illorum merita congrua.

ASSERO 4. *Aliquos ex illis, ut David, Abraham, meritos fuisse circumstantiam Incarnationis, quod ex his Parentibus Christus nascetur.*

RATIO, Authoritas Scripturæ ex Gen. 27. 2. Reg. 2. 1. Paralip. 22.

ASSERO 5. *Plures ex ipsis meruerunt Incarnationis circumstantiam, quæ est, Acceleratio. Non quod citius facta quam primò Deus decreverit;*

sed quod non decrevisset tam citò, nisi prævidisset preces illorum.

RATIO asserti est authoritas scripturæ, ubi Dan. 9. Hebdomades dicuntur abbreviatæ.

DICES. Merita Christi non poterant dari, nisi cum hac duratione; ergo cum sint prævisa merita Christi, ante Patrum merita, ulti potest causa meritorum, quæ conveniebant Parentibus: prævisa sunt cum hac duratione; ergo determinatio de hac duratione præcessit illorum merita: ergo ulti, tempus Incarnationis non cedebat sub rationem meriti Patrum.

RESPONDEtur. Pro aliquo signo rationis, non est necesse prævideri omnia identificata realiter; nam ubicatio, ut diximus in physicis, identificatur realiter entitati, nec tamen fuit necesse, in primo decretri signo, statim decerni de omnibus ubicationibus Christi: esse item hujus filium, identificatur entitati Fili, nec tamen erat necesse prævideri in primo decretri signo, cuius esset futurus Filius Christus; ita ergo nec erat necesse prævideri illa merita, cum hac duratione. Confule alios fusiūs ista trahentes.

DISPUTATIO IV.

De ipsa Incarnatione.

Trastantio de ipsa Incarnatione secundum se, tria potissimum expendi possunt. *Primo*, quid sit Incarnatio, accepta, secundum quod dicit unionem Personæ divinæ, cum natura humana? *Secundo*, quid sit Incarnatio, secundum quod dicit, terminum illum cui assumere convenit, nempe secundam Personam? *Tertio*, *Quid defacto sit unitum isti Personæ, seu quid assumptum?*

QUÆSTIO I.

De Incarnatione prout dicit unionem.

IN Christo duplex unio est. *Primo*, unio corporis & animæ rationalis: deinde unio naturæ humanae, cum Persona VERBI. Distinctas esse has uniones, probat imprimis distinctio extremorum unibilium; unio autem sequitur naturam unibilium. *Quod etiam à posteriori probatur*: quia facta est separatio inter animam & corpus, adeoque disunio, in triduo mortis; cum tamen unio hypostatica soluta non fuerit; secundum illud Damasceni, *VERBUM, quod semel assumpsit, nunquam dimisit*. De priori unione hinc non agetur, quia idem de illa dicendum, quod

de unione in homine. De hac altera hinc disceptabitur.

DIFFICULTAS I.

Quid unio Hypostatica?

Totum hæc questio manca esset, non praesuppositis istis, quæ in simili dicta in Philosophia; magis propria hujus loci hinc attingentur.

DICENDUM est 1. *Unionem hypostaticam salvare non posse, sine aliqua entitate modali.*

PROBatur principio in materia de distinctionibus stabilito. Impossibile est, transire ab uno contradictorio ad aliud, sine sufficienti mutatione, ergo & à non esse terminati Personæ divinæ, ad esse terminati eadem, impossibile est transire sine sufficienti mutatione; sed nulla alia sufficiens ostendetur, nisi ponatur entitas modalis: ergo. Subsumpti antecedens probatur solè inquisitione, quæ sit illa mutatio: defendeturque hoc antecedens mox dicendis. Et secundum hanc conclusionem convenimus cum Modalistis.

DICENDUM 2. *Illa Modalitas, non habebit rationem dispositionis formaliter, sed connotati determinativi, ut VERBUM personaliter naturam hanc huma-*

Disputatio IV.

137

humanae & natura humana, hoc, ut terminetur ab
hac Persona. Quod non debeat habere ratio-
nem dispositionis.

PROBATUS 1. Quibusq; dispositioni-
bus positis, potest nequum sequi unio, & tamen
illa determinatione positâ, debet sequi unio:
quia hoc ipso non esset determinatio; ergo illa
modalitas non habet rationem dispositionis.
Antecedens probatur. Quia, positâ aliqua for-
ma, potest Deus omnia illa impedire, quæ sunt
secundarii effectus, retento solo primario; non
est autem alius primarius effectus illarum dis-
positionum, nisi disponere, vel unioni aptare subje-
ctum: cum effectus formalis dicat formam, sub-
jectum aptum, & unionem eorundem; ex quo
non sequitur, nisi merum disponere ad unio-
nem, non autem ipsum esse unitum.

PROBATUS 2. Quia quæcunq; aliæ mani-
feste dispositiones, sunt tales, ut illis positis, pos-
sunt impediri, ad quod fit dispositio, ut indu-
cens videbit. Ergo idem dicendum esset de hac
Modalitate, si foret per modum dispositionis.

PROBATUS 3. Quia definitio dispositionis,
non est definitio unionis; quæ autem in Physi-
cis non habent in re eandem definitionem, pos-
sunt inter se separari: nisi adsit ratio ordinis es-
sentialis, qualis est in nostra determinatione;
dispositio autem quæ talis, si diceret ordinem es-
sentiali, ad uniri, hoc ipso extraheretur à con-
ditione dispositionis. Habebit autem se illa mo-
dalitas, per modum determinationis: quia o-
mnis modalitas, definitivè, est determinatio en-
titativa, hocque ipso intelligi debet sequi unio,
quia, hoc ipso, determinatio illa non esset deter-
minatio; adhuc enim maneret indeterminatio
ad unitum.

RESPONDEBIS 1. Positis ultimis dispositio-
nibus, potest non sequi unio per nos, deberet ergo eti-
am non sequi, positâ illâ determinatione.

CONTRA: quia effectus formalis, qui est
ultimo disponere, adhuc totus salvaretur, non
positâ unione: salvaretur inquam, quia in ratio-
ne dispositionis, non requiretur jam ulterior;
non salvaretur autem ratio determinationis, si
ad nihil determinaret; ad nihil autem determi-
naret, si maneret indifferentia ad unitum, & licet
determinationis, quæ est quid physicum, & u-
nionis, sit alia definitio, cætera tamen non sunt
paria; quia scilicet ipsa definitio determinatio-
nis non salvaretur, si relinquatur indifferentia
ad unitum.

RESPONDEBIS 2. Adhuc illa dispositio mo-
daliter determinatio, sequi ergo illam debe-
bit unio.

CONTRA: Concedo quidem, quod deter-
minabit, sequeturque illam necessariò unio: sed
non sub titulo dispositioris.

RESPONDEBIS 3. Quidquid ad totum ali-
quod requiritur, est vel dispositio, vel extrema
componentia, aut principia.

CONTRA: Quia hæc modalitas potest veni-
re nomine principiū formalis; vel certè neganda
erit major: extremumque aliud assignabitur,
nempe ratio determinationis ad uniri.

DICENDUM est 3. Unionem hypostaticam for-
maliter, non aliud esse, quam naturam humanam,
prout habet rationem terminata & suppositata actu
à VERBO, & VERBVM prout habet rationem termi-
nantis actu, & exercitium sue suppositivitatis. Et
secundum hanc conclusionem, convenimus
cum Nominalibus.

PROBATUS 4. Quia, si nihil obsit, dicta Pa-
trum & Conciliorum impliciter sunt accipien-
da: Patres autem & Concilia, nunquam istius
entitatis mediae, ad faciendum, ut natura huma-
na substat substantiâ VERBI, meminerunt;
sed id semper rejiciebant, nonnisi in Naturam
assumptam, & Personam assumptam.

RESPONDEBIS. Non meminerunt etiam
illius modalitatis determinativæ.

CONTRA. Non meminerunt quidem, sed il-
lam debere dari, argumentum positum evincet.

PROBATUS 2. Quia unio corporis & ani-
mæ, ut dictum alibi, non est ulla entitas inter-
media; ergo nec unio hypostatica. Conseguen-
tia probatur ab Athanasio; *Sicut, anima rationa-
lis & corpus, unus est homo: ita Deus & homo unus
est Christus.* Et deinde, videtur hoc consequen-
tius dici, ad connotata, alias defensa.

PROBATUS 3. argumento negativo. Sicut
non sunt multiplicanda entia sine necessitate,
sic nec rationes formales ut quo, sunt multipli-
candæ sine necessitate; sed positâ modali enti-
tate, nonnisi pro connotato, & posito, quod hæc
natura sit hujus suppositi in actu secundo, & hoc
suppositum sit suppositum hujus naturæ in actu
secundo, sufficienter esse formale suppositatio-
nis intelligetur: ergo in hac ratione sola consti-
tui debet.

DIFFICULTAS II.

*De Responsionibus & Fundamentis Op-
positorum.*

Quoad responsiones attinet, illæ ad hoc
maximè attendent, ut ostendant sufficien-
tem mutationem independentem ab entitate
modali. Proponentur autem tam ea, quæ in
impressis habentur, quam ea quæ à pluribus no-
stræ Provinciæ Professoribus, aut inventa, aut
usurpata sunt.

Punctum Difficultatis 1.

Recensentur aliquæ Responsiones.

RESPONDENT 1. Nominales, & concedunt,
* m 3 ad de-

ad denominationem intrinsecam, requiri mutationem intrinsecam: concedunt, denominationem uniti, inter humanitatem & Verbum, esse adaequatè intrinsecam: concedunt, in natura humana fuisse mutationem intrinsecam: concedunt, necessariam fuisse formam, vel quasi formam novam, per quam fieret illa mutatio: & his omnibus concessis, negant, quod VERBUM non sit forma, vel quasi forma, ratione cuius, vera est denominatio, quod humanitas unita sit VERBO; ipsa enim increata VERBI Personalitas, est ratio formalis, per quam, humanitas, de non subsistere actu, transit ad subsistere actu.

CONTRA. Quero, quare natura humana transit, de potentia subsistendi Personalitate divinâ, ad actu terminantis: respondes, haberi id ratione Personalitatis divinæ: quero, per quid transit ipsa Personalitas, à non esse actu terminantis, ad esse actu terminantis: respondes, mutatione factâ in naturâ: quero ulterius, potest esse Persona VERBI & humanitas, & non esse illa mutatio; per quid ergo transitur, ad illam mutationem, & quid est illa mutatio?

RESPONDENT 2. Nominales. Quod illa mutatio sit aliquid præter illa duo, prout aliquid, non est nihil; non tamen est aliquid, quod sit idem, quod ens per se, & habens quidditatem propriam & existentiam, quæ per se possit terminare actionem agentis; nec est primò seipso Ens, sed modus essendi. Unio autem hypostatica est revera aliquid à parte rei; est enim nova denominatio humanitatis, secundum quam humanitas, existit differenter à seipso, utpote jam habens determinationem ad terminari Personalitatem divinam; qui modus essendi procul dubio est aliquid; quis enim dubitet, num sit aliquid, id, quod est, duo subsistere indivisi in eadem hypostasi divina.

CONTRA. Potest esse entitas naturæ, & entitas Personæ divinæ, & non esse id, quod est, naturam humanam habere in divinum subsistere cum VERBO, per quid ergo transit, ad habere in divinum subsistere? Concedo, quod hæc suppositatio non sit nihil: Concedo, quod unio sit modus essendi; sed querere restat, per quid transatur ad istum modum essendi: cùm iste modus essendi, nullam novam entitatem importet. Et sicut ad modum essendi, qui est relatio, transitur præsupposita aliquâ mutatione, seu ratione fundandi, ostende quidnam sit simile in præsenti. Reditq; argumentum. Potest esse natura humana, & subsistens VERBI, & non esse illud aliquid, prout opponitur nihilo; per quid transitur ad illud aliquid oppositum nihilo?

RESPONDENT 3. Nominales. Necessariam omnino esse hanc determinationem, quæ autem illa sit, jam explicant, & dicunt, ly, *Per quid*,

significare tria genera causarum: scilicet, per quid determinetur adivinè, Per quid formaliter, & Per quid materialiter. Quoad *primum*, adivinè determinatur à principio activo, ejusq; actione: estq; omnino necessarie ponere hujusmodi actionem: alioquin non ponetur hinc effectus in humanitate, qui est, illam subsistere divinè. Et ratio est: quia sicut agens est primum principiū, unde motus, ita actio est primus actus, à quo incipit motus. Unde mirum non est, quod VERBUM & humanitas, potuerint simul existere, sine unione hypostatica: si nimis Deus (utiliter potuit) non exercuisse vim activam, suspendissetque illam actionem, quæ necessaria fuit ad hunc effectum, qui est subsistere actu in VERBO. Quia vero hæc determinatio est extrinseca, jam aliam intrinsecam assignant, dicuntque duplē esse intrinsecam determinationem, per quam Natura ad esse terminata, & Persona ad esse terminantis, transit; una quidem determinatio, est quasi in genere cause formalis, per ipsammet subsistentiam; altera in genere cause materialis; & hæc habetur ab ipsa humilitate. Quando itaque queritur, per quid determinatur formaliter humanitas, ut subsistat in VERBO? respondet, determinatur formaliter per actu hypostaticum, ipsa vero Persona divina per nihil aliud formaliter determinatur, in ordine adhuc effectum, qui est subsistere, quia & omnes alia formæ & actus, cùm sint actus, & ipsum, Quo aliud est formaliter, non indigent alio actu, & alio. Quo. Dicunt autem, hanc responsionem à se allatam, circa determinationem humanitatis & VERBI, esse scientificam, primam, & necessariam. Cùm enim juxta Philos. 2. Posterior. c. 7. omnis quæstio perat causam & medium; & si est scientifica, petit causam primam & necessariam, id est, quæ posita non potest non poni effectus, quæ sublatâ non potest non tolli, ex 2. Physicor. tex. 20. & 38. proinde, & hæc quæstio, per quid humanitas actu uniat VERBO? causam querit; eamq; primam & necessariam. Argumenta autem opposita querunt causam causæ, querunt enim causam formalem causæ formalis, cuius nulla jam alia causa assignari potest; vitiosèque assignatur, sive ponatur aliquid modale, sive reale, quod ipsum reprehendit Philosopha 2. de Animate x. 7. Sicut enim materiæ, non est alia causa materialis, sic nec formæ alia causa formalis; alioquin in quolibet essent due formæ, & due materiæ; in dò innumeræ: cùm etiam de secunda causa querri possit, per quid causet formaliter vel materialiter? & sic in infinitum; vel si dicatur causare per se & immediatè: cur etiam prima id non faciet? Quodsi dicas, recursum debere fieri ad causam alias generis, hoc jam in præsenti afferetur. Quando igitur queritur, per quid e. g. anima est unita actu corpori? respon-

respondeatur, quia agens eam univit, ipsa anima exerceente actum secundum formam, & materia exerceente actum secundum materiam, ut fiat tonum & homo. Nec aliter Aristoteles ipse respondit: nam 8. Metaph. t. 8. *Quae hujus causa est, inquit, ut quod potentia est, actus sit, in quibus est generatio est, prater illud quod fecit? nulla est alia causa, ut actus sphaera sit, quae potentia sphaera sit.* Et t. 17. *Quare nulla alia causa est, nisi si quod fuit, tanquam ex potentia in actu movens.* Quod autem de unione dicitur, idem de actuabilitate humanitatis dici debet. Quare, inquit, & nos, quando ad questionem, per quid formaliter intrinsecè determinetur humanitas, ut sustentetur, & VERBUM ut sufficiat? Respondemus: quod formaliter intrinsecè determinentur suis entitatibus, secundum certam habitudinem sumptis: recte, inquit, & scientifice respondemus: quia, questioni formalis, causam formalem assignamus: ipsis autem formalis, non aliam formalem, ut Modaliter, sed alterius generis causam, nimis determinationem ab agente extrinsecè factam, ostendimus: preter quam, nihil aliud requiri: cum ad tollendam uniuscujusq; rei indifferetiam, alterius oppositorum, ad quod est indifferens, praesentia, vel informatio sufficiat, ut docet Aristot. t. 63.

CONTRA 1. Restauratur argumentum. Impossibile est transire à contradictione ad contradictionem sine mutatione sufficiente: Ergo & à non esse actionis, ad esse actionis, determinantis indifferentiam humanitatis & VERBI, transire non potest sine sufficienti mutatione: quae autem illa? Rursus: Potest esse Persona VERBI & natura humana, & tamen Persona VERBI non habere determinationem à se ipsa, ad praestandum hunc effectum, qui est, subsistere naturam humanam: potest item esse entitas humanitatis, & non habere rationem personatae à VERBO: potest insuper, existente Persona VERBI & humanitate, non esse illa actio determinativa in genere efficientis: quid ergo est ille accessus ejusdem: Cumq; illa actio per illos nihil sit novum, prater ipsam naturam humanam & Personam VERBI, quae possunt esse, & non haberi ratio actionis: quero, quid est illam haberi?

CONTRA 2. Quia, quamvis impossibile est, ut sit Persona VERBI à parte rei, & non constitutum VERBUM prout distinctum ab aliis personis, potest tamen esse VERBUM à parte rei, & non terminare naturam humanam: per quid ergo transit ad esse terminantis eandem? & cum, ante assumptionem, se ipso non transficiat ad assumentem, cur modò se ipso, transit ad assumentem?

CONTRA 3. Quia quamvis formam (idem die demateria) non indiget determinari, in genere causae formalis, & secundum rationem

formam, ab alia forma: idq; reprehendat Aristoteles: neq; enim est necesse albedinem dealbari aliā albedinem; nihilominus restat querere, cum illa forma, qua in ratione forma non indiget formari aliā formam, possit non esse informativa hujus subjecti, per quid transit, ad esse informativam? cumq; illa forma possit esse non nisi sibi & in se, ut loquuntur oppositi: possitq; etiam esse sibi & in se, simulque alteri: per quid transit, ut sit etiam alteri? Addo ideo, in genere causae formalis v.g. prout importat rationem formam, non est necesse aliā determinatione determinari illam ad rationem formam: quia hoc ipso, quod est à parte rei, habet illam rationem formam: ita ut id nec divinitus ab illa separari possit: transitque à non esse habentis rationem formam, secundum formalitatem formam, ipsa sui existentia, ipso suo esse extra causas, ipso non esse, mutato in esse: quae etiam taxa est, per quid aliquid seipso transeat ad esse talis. Quia vero potest esse à parte rei forma, habereq; suam entitatem extra causas, & non habere formalitatem esse alteri, seu actu informantis: restabit querere, per quid transeat ad illam partem contradictionis? Denique hac in materia, duo in forma (idem dic de subjecto) distingui possunt. Imd habet rationem formam sub formalitate formam secundum se: 2d habet rationem formam sub formalitate formam (ut oppositi dicunt) alteri, seu formalitatem aliud informantis: quae formalitas, licet trahat secum priorem, illaque identificetur quoad rectum: non enim aliā entitate forma est formasibi, & aliā entitate forma alteri: nihilominus, quia hæc secunda formalitas, potest abesse, ideo queritur, per quid transcat ad illam habendam? Unde immemoratio imponitur nobis, quasi dicamus, formam in genere formam ab alio determinari, cum non nisi intentum sit, evincere, quod in genere actu informantis, vel actu alteri, ut dicunt, indigat determinativo: cum possit esse, & non esse alteri.

RESPONDENT 4. & ante respondionem.

SUPPONUNT 1. Quod omnis actio, debeat terminari ad dandum esse aliquid alteri; adeo, ut si nihil per actionem recipiat esse, impossibile sit, etiam imaginari actionem. Porro esse alteri, potest dupliciter tribui: nimis vel ex nullo præexistente esse: sicut accidit in creatione Angeli; vel ex præexistente esse: uti sit quando resurgit homo.

SUPPONUNT 2. Duo esse actionum seu productionem genera. Aliæ enim actiones factivæ, aliquæ communicativæ dicuntur; & per hoc ad invicem differunt: quia actio factiva, à non esse simpliciter, tendit ad esse simpliciter; unde & terminus illius supponitur simpliciter non fuisse; & nunc per actionem, esse, simpliciter, producitur, ut patet in creatione Angeli. Actio

Verò communicativa, non tendit ad esse simpliciter, sed ad esse secundum quid, & per illam fit aliquid novum, propter solam communicatiōnēm, seu unionem duorum in eodem esse: ut patet in resuscitatione hominis, in qua nec anima fit simpliciter nec corpus; sed anima fit, ut ita dicam, incorporata, & corpus fit animatum: & ex utroque, fit novum ens compositum.

SUPPONUNT 3. Terminos formales *Quo*, utriusque istius actionis, per hoc differre: quod terminus formalis *Quo* actionis factivæ, ita terminet, ut simul accipiat esse sibi, & simul det esse alteri: sicut v. g. formæ materiales, & ipsæ accipiunt esse sibi ab agente, & simul dant alteri, esse formale, tanquam *Quo* formaliter est aliud. Terminus autem formalis *Quo* actionis communicativæ, non accipit per eam actionem esse sibi; sed tantum, per suum esse, ante præhabitum, dat esse formaliter alteri: anima enim hominis resuscitati, quæ est terminus formalis *Quo* resuscitationis, non accipit esse sibi, sed dat formaliter esse alteri, &c. His suppositis

FORMANT RESPONSIONEM. Quod omni actioni respondeat peculiaris terminus, itemque decreto efficaci; sed id etiam in præsenti dicunt haberi. Terminus enim formalis hujus actionis, per quam VERBUM Caro factum est, est ipsa Persona VERBI; hæc enim principaliter se habet in constitutione hujus totius, quod est Christus: id autem, quod se habet principaliter in constitutione totius, terminus formalis *Quo* dicitur, ut videre est in anima constitutive hominem. Terminus formalis *Quo*, est totum illud formale, constitutum ex personalitate VERBI, & natura humana. Terminus autem totalis, est totum illud constitutum ex Persona divina, & ex duabus naturis, humana & divina: per quod etiam hi duo termini differunt. Hæc igitur actio divina, in quantum intelligitur tendere ad terminum formalem *Quo*, est merè communicativa, cuius terminum formalem non est necesse produci, sed sufficit nonnisi alteri extremo communicari. Et sub hac formalitate, terminus iste formalis, potest terminare actionem agentis positivam: siquidem actus subsistendi naturæ humanæ, sine dubio, est aliquid positivum, & novum, quod antea non fuit: vi cuius sit, ut VERBUM, quod in ante nonnisi in se, & sibi, fuit ratio personandi, fuit ratio personandi alteri, nonnirum naturæ humanae. Et hac ratione, persona VERBI bene potest dici terminus actionis Incarnativæ, & Generationis æternæ. Siquidem, ut est terminus generationis æternæ, non comparatur cum natura humana secundum rationem actus, neque humanitas cum VERBO, secundum rationem potentiarum; sed utrumque comparatur per modum actus & actus: adeoque non faciendo unum per se: Ergo potest dari nova actio, & novum decretum Dei efficax, volentis, hæc duo sibi quodammodo proportionari, secundum rationem actus & po-

tentia: ut unum, sit alteri ratio formalis *Quo* essendi, & subsistendi. Præter autem terminum formalem *Quo*, qui terminus est nonnisi terminus actionis communicativæ, ostendunt terminum *Qui*, qui possit esse terminus quodammodo actionis productivæ: & hic terminus est totum illud, constitutum, ex formali quasi & materiali: non quidem, quod producatur ex non esse simpliciter: sed quod producatur ex non esse secundum quid: quia nonnirum producit illa actio, non quidem subsistens simpliciter, sed subsistens in natura humana: & facit, non ut VERBUM simpliciter vi actionis hujus sit; sed ut VERBUM sit homo. Addunt, illud subsistere non esse novum simpliciter & sibi: esse tamen novum alteri, adeoque & novum secundum quid: proque illo priori, pro quo humanitas & VERBUM concipiunt indifferens, ad uniri hypostaticè, & non uniri, haberi quidam per modum viae: terminum autem haberi, posito decreto.

CONTRA 1. Potest esse natura humana à parte rei, & persona VERBI, & non esse ista actio communicativa; nec actio agentis, quæ vocatur positiva, nec terminus ille formalis exercens rationem formalem *Quo* in humanitate; potest item non esse terminus ille *Qui*: ostendit ergo sufficientem mutationem, per quid ad hæc omnia transeat?

CONTRA 2. Negabunt Modelistæ, dari aliquam actionem communicativam, quæ tamen nullius physici sit productiva; dicentque Modelles, in resurrectione, produci aliquid novum entitativum, nempe unionem.

CONTRA 3. Tum quia, concessio, quod omnis actio debeat terminari ad dandum esse: concessio, quod alia sit actio factiva, & alia communicativa: concessio, quod per actionem communicativam fiat aliquid, novum per solam communicationem, seu unionem duorum in eodem esse: querere restat, per quid transeat, ad esse unionis duorum in eodem esse? Concessio, quod terminus formalis *Quo* actionis communicativæ non accipiat illa actione esse sibi, sed alteri; restabit querere: per quid transeat, à non dante esse formaliter alteri, ad esse, dantis esse formaliter alteri? Tum quia, concessio, quod terminus formalis actionis, per quam VERBUM caro factum est, sit ipsa Persona VERBI, & quod illa, in præsenti, habeat rationem principalis, & rationem *Quo*: querere restat, per quid transeat, à non esse habentis rationem. *Quo* actu, in natura humana, ad esse habentis rationem *Quo* in eadem? Tum quia, concessio, quod terminus *Qui* sit totum constitutum ex personalitate & natura humana, & quod terminus totalis, sit totum constitutum ex Persona VERBI, & duabus naturis; restat querere, per quid transeat ad hunc terminum *Qui*, ad hunc terminum totalem? Tum quia, con-

Disputatio IV.

141

concessio, quod actio divina, tendens ad terminum formalem *Quo*, sit ratio communicativa, cuius terminum sufficiat alteri communicari; restat querere: per quid transeat, à non esse communicati alteri, ad esse communicati alteri: Tum quia, posito, quod agnoscatur illic actio agentis positiva, & ejus terminus, qui est ad subsistendi naturae humanae; querere restat: cùm illa actio, per oppositos, nihil sit, præter illa duo extrema, quæ possunt esse, quin sit illa actio: querere inquam restat, per quid transeat à non esse illius actionis positivæ, ad esse illius actionis positivæ: per quid item transeat, à non esse actu subsistendi naturæ humanae, ad esse actu subsistendi: Tum quia, concessio quod hoc, quod est alteri esse rationem essendi, sit effectus novus, & ab ipsis extremis separabilis; querere restat: per quid transcat ad hunc effectum novum? in quo item sit illanovitas? cum esse rationem essendi alteri, per oppositos, nihil dicat, præter humanitatem & personam VERBI. Tum quia, concessio, quod decreti efficacis possit esse hoc objectum, ut VERBUM, quod nonnisi sibi & in se fuit, sit ratio essendi alteri; querere restat: per quid transierit VERBUM, ad rationem essendi etiam alteri? Tum quia, concessio, posse assignari pro termino *Qui*, totum illud constitutum: querere restat: per quid transeat ad illud totum, ad illam pullulationem termini *Qui*, ad illud esse novum secundum quid? Tum quia, concessio, quod possimus concipere Personam VERBI, & naturam humanam prout unibilem nonnisi, & postea, prout unitam; querere restat: per quid transierit ad istud, prout unita: hocque potius, erit illa via, & illud medium.

CONTINUANTUR RESPONSES.

Respondent adhuc quidam cum Typhano, &c.

SUPPONUNT 1. Unam actionem cum alia, duobus modis posse esse eandem, & totidem modis novam, & diversam ab alia: nimirum, vel simpliciter & adæquatè, vel nonnisi secundum quid & inadæquatè.

SUPPONUNT 2. Plura esse, quæ ad perfectam unitatem actionis requiruntur. Sicut enim ad unitatem perfectam motus, requirit Aristot. Physic. tex. 34. unitatem Subjecti, Terminorum, Temporis, & eundem tendendi modum ad terminum: hinc motus circularis & rectus, quanvis ab eodem termino, à quo fiant, & ad eundem terminum ad quenvis tendant, tamen non sive idem, & unus motus: sic etiam, ad perfectam unitatem actionis, requiritur idem numerus agentis, idem terminus, idem tempus, idem modus agendi. Si igitur actio secundum omnia ista est diversa, erit simpliciter & adæquatè no-

va, si autem aliquid desit, tunc actio inadæquatè tantum, & secundum quid erit non eadem.

SUPPONUNT 3. ex S. Thoma. Quod dignitas & species actionum, proinde & diversitas ac novitas realis, desumatur ex novitate & diversitate reali terminorum. Unde ex parte terminorum, distinguenda est duplex novitas actionum; si enim termini sint adæquatè & simpliciter diversi, etiam actiones erunt tales: si vero termini inadæquatè tantum differunt, etiam actiones inadæquatè different. Quia enim actio, realiter & entitativè, seu ut alii vocant, subjectivè, est eadem cùm suo termino: idcirco, qualis est entitas termini, talis etiam debet esse actionis realitas. Determino autem agendo, consequenter censem terminum, cuius conditionem sequitur actio, interdum esse simplicem, qualis est Angelus; interdum compositum, ut homo; hinc sit, ut actio sit interdum ex parte compositi simplex, interdum composita; cùmque esse Paulum, non sit quid simplex sed compositum, etiam intervenient duæ partiales actiones, quæ uniuersit hoc ipso, quod partiales earum termini, nimirum anima & corpus, in homine uniantur.

His suppositis

FORMATUR RESPONSI. Actionis novæ debet esse novus terminus, eo modo, quod actio nova est. Rursus, actio Incarnationis, est composita: & quia composita actio, ab iis actionibus, quæ terminantur ad partes, eo modo solum differt, quo ipsum totum differt a suis partibus, nimirum inadæquatè: ideo & hæc actio, ab actionibus terminatis ad ista extrema, non differt simpliciter, sed tantum secundum quid; consequenter, non erit aliqua actio simpliciter nova, adeoque, nec erit necesse, huic actioni aliquam novam entitatem, pro termino assignare. Cujus ratio est: quia cùm Christus non sit quædam tertia natura, à VERBO divino & humanitate realiter aut essentialiter diversa; ideo actio Incarnationis, non est tertia, aut simplex quædam actio, ab æterna VERBI divini, & temporali humanitatis assumptione, generatione, sed sunt duæ illæ generationes hypostaticæ indivisæ. *Ex quo*

INFERUNT. Quod generatio æterna Filii Dei, quæ ante Incarnationem erat sola generatio VERBI, postea in Incarnatione, &c, ut terminatur ad VERBUM unitum hypostaticè, est Incarnatio activa: & similiter generatio humanitatis Christi, quæ fuisse generatio hominis puri, si humanitas illa sola fuisse & separata à VERBO, quia modò terminatur ad humanitatem realiter unitam VERBO, evadit jam generatio, hominis Dei.

CONTRA. Potest esse actio terminata ad naturam humanam, & productio VERBI, & non esse totum hoc hypostaticum: per quid ergo transitur ad esse hoc totius? Item, potest esse hæc utraq; productio, & non haberi ista secundum

dum quid nova, secundum quid diversa, secundum quid distincta actio; per quid ergo transitur ad illam? Concedo, actionem incarnativam esse duas actiones compositas: sed cum potuerint esse illae duas actiones, unaquaeque per se, & non habere rationem compositae actionis: querere restat, per quid transferint ad esse compositae actionis? Concedo, quod actionis nova novus debeat esse terminus, & quidem comodo, quo actio nova est; sed reddit argumentum: Nisi ponatur nova actio productiva alicujus novae entitatis, non poterit esse sufficiens mutatione, ad transcurrentem non esse uniti, ad esse uniti: quae enim illa? Concedo, quod composita actio, ab aliis actionibus, quae terminantur ad partes, eo modo soleat differre, quo ipsum totum differt a suis partibus; sed nego, quod a non esse totius, ad esse totius, possit transire sine sufficienti mutatione; quae autem illa? Nego consequenter, quod actio illa non differat simpliciter ab actionibus terminatis ad ista extrema: cum non transcuratur ad esse totius, illis actionibus ad extrema terminatis: praeципue, cum possint esse illae actiones, & illa extrema, & non esse uniti. Concedo, quod Christus non sit tercia entitas, a VERBO & humanitate individuus; sed nego, quod VERBUM & humanitas, ad esse individuorum, transire possint sine sufficienti mutatione: quae autem erit? consequenter, actio incarnativa erit actio, terminata ad id, quod salvat illam mutationem. Concedo, quod actio incarnativa, sint duas generationes hypostaticae individuæ; sed querere restat: per quid transcuratur, ad esse hypostatæ individuarum? Concedo, quod generatio aeterna, prout terminatur ad VERBUM humanitati unitum, sit Incarnatione aeterna; sed querere restat: per quid ad hoc transcuratur? Addo. Negabunt Modalistæ, actionem, realiter & entitative esse idem cum subjecto; cum cam distinguant modaliter. Rursum, quamvis totum nihil aliud sit a suis partibus unitis, collectivæ sumptis: dicent tamen Modalistæ, illas, unitas & collective acceptas, involvere modalitatem.

RESPONDENT ultimò alii, cum P. Sigismundo Zaranek, qui suo tempore habebatur inter primaingenia. Datur distinctio formalis ex natura rei, quæ est alietas formalitatum, & quidditatum, reperibilis in rebus sine fictione intellectus: quæ ipsa distinctio adhuc duplex est; aut enim est formalis tantum, aut modalis, idque appropriata dicta, vel non. Formalis tantum, est alietas actualis rationum seu formalitatum objectiva, quæ nec sunt res distinctæ, nec modi reperibiles in una entitate ante operationem intellectus, cuiusmodi distinctio, est inter gradus superiorum Metaphysicos & differentias. Modalis autem appropriata dicta, est alietas actualis modorum essendi appropriata dictorum, in-

ter se, aut à modificato separabili ad ipsius permanentiam: cuiusmodi alietas, est inter actionem & passionem, respectusque transcendentalis. Modalis autem non appropriata dicta, est actualis alietas modorum essendi, non appropriata dictorum, aut à modificato inseparabili ad ejus permanentiam, cuiusmodi alietas est inter modos inseparabiles, & inalteratis aptitudinalis, & inter Ens, a quo, ad ejus permanentiam, nequeunt separari. Porro modi, licet accipienteant pro Entitatibus, non fixum & ratum, sed affixum esse habentibus: probabilius tamen est, ex antiquioribus modorum auctoribus, cui facit Suar. corum acceptio: quæ modi appropriate dicti accipiuntur pro modis essendi, non entitative, sed effectivæ, formaliter, & quidditativæ, distinctis ab aliis rebus, quæ non sunt modi essendi, separabiles a suis fundamentis, non ad suam, sed ad talium fundamentorum permanentiam; in qua acceptione, definiri possunt modi, quod sunt rationes essendi intrinsecæ, ex natura rei distinctæ formaliter à modificatis, separabilibus ad sui permanentiam, tribuentes ipsis modum essendi diversum, diversamque denominationem. *Hæc doctrinæ supposita*

FORMANT RESPONSIONEM dicuntque. Posse esse humanitatem Christi, & non unitam VERBO, si non sit modificata modo illo effectivo: secus si sit illo modificata: dicunt ulterius, determinativum, per quod transitur a non esse uniti ad esse uniti, esse modum quidditativæ & effectivæ distinctum: licet determinativum illud, non sit modus entitativus: sufficit enim modus essendi, appropriate dictus: dicunt denique, ad hoc, ut aliquid transeat ab uno contraditorio ad aliud, non requiri, ut mutetur intrinsecæ & entitative: alias nec Deus sine mutatione transiret ad esse creantis; sed sufficit, quod mutetur extrinsecæ, novasque subeat denominationes, per extrinsecas mutationes. Et ita in praesenti materia, Unitum, novam, inquietunt, subit denominationem, per extrinsecam mutationem differentiam temporis, cui est alligata unitio, vel actio divina, movens humanitatem, de potentia obedientiali dependendi a VERBO suppositaliter, in actu dependendi ab eodem suppositaliter, obedientialiter.

CONTRA I. Potest esse natura humana, & non habere modum istum effectivum? per quid ergo transitur, ad habere modum effectivum? & per quid ille ipse effectivus modus, transit a non esse modi effectivi, ad esse modi effectivi?

Neque valens si dicas, quod pullulet ille modus effectivus, quæ pullulatione illius positæ, scilicet jam transit ille modus effectivus, a non esse modi effectivi, ad esse modi effectivi: non inquam valens: quia sunt aliqua, quæ scilicet transirent a non esse ad esse, nullâ mutatione extra se positæ: ut, cum novo sui esse, transit angelus, a non esse

esse, ad esse: alia sunt, quæ scipis transitre non possunt à non esse ad esse: v. g. paries unus albus, non transit scipso ad esse similis, sed requiritur mutatio in alio pariete; detur ergo regula, ex qua dignoscatur, quidnam scipso transire possit, à contradictorio ad contradictorium, quid non possit: ex quâ regula, si sit legitima, intelligetur, quod scipso non transeat ille modus effetivus, prout hic defenditur, à non esse modi effetivi, ad esse modi effetivi. Pernos au-tem hæc regula datur. Ea transeunt scipis, quorum Entitas physica ponitur, illaque posita, jam non potest non reperiri illa denominatio, de qua quæritur. Ostendit hoc inductio in qua-
cunque materia formabilis. Sic, à non esse albedinis, transit albedo, scipso posita, Angelus item &c. Ratioq; inductionis dari potest: quia ly scipsum, definitivè est repetitio ipsius se: re-
petitio ipsius se est repetitio suæ Entitatis; conseqüenter, transeire scipso ad scipsum, erit
transeire suâ entitatem, ad suam entitatem; & quia potest esse entitas humanitatis, & entitas VER-
BII, & non esse transitus ad esse uniti: ideo hæc scipis non transeunt, ad esse uniti: cumque ipse ille modus effetivus non afferat novam physi-
cam entitatem: hoc ipso, non afferit id, quod scipso dicatur transire.

*Negue valet, si dicas, quod afferat se, sed es-
fetivum: quia de hoc ipso se effetivo, redit quæ-
stio: cum istud ly Effetivum, non afferat no-
vam entitatem physicam, non potest ostendit,
quod illi quadret regula, ostendens, quænam scipis ad contradictoria transeant: sicut scipso,
per modum effetivum, non transit paries, qui est
unus albus, ad esse similis. Tum quia interdum
salvatur transitus à contradictorio ad contradic-
torium, sine mutatione intrinseca, ut in Deo
transeunte ad esse creatoris; interdum cum
mutatione intrinseca, ut cùm transitur à non
esse calidi ad esse calidi; detur ergo regula le-
gitima, hoc taxandi: ex qua, si sit legitima,
inferetur: quod, à non esse modi effetivi,
ad esse modi effetivi, non possit transiri sine
mutatione; quæ sufficiens esse non possit nisi
sit, sicut in alterutro unitorum, intrinseca.
Regula hæc à nobis assignatur. Mutatio suffi-
cientis, transitus à contradictorio ad contradic-
torium, debet esse proportionata denominatio-
ni, quæ tunc acquiritur: ostendit hoc inductio.
Neque enim per mutationem factam acqui-
sitione caloris, evadit aliquis sapiens, aut per soli-
tariam albedinem, similis. Et certè, si non sit
proportionata mutatio denominatio, hoc ipso
non erit sufficiens; cum enim illa mutatio ha-
beat vim, suo modo causandi illam denomina-
tionem: si illi non sit proportionata, ex ipsa
improportione, vim causandi illam denomina-
tionem, non habebit. Porro denominaciones
aliquæ sunt intrinsecæ, v. g. denominatio albi:
& in his proportionata mutatio, non est alia,*

nisi intrinseca: alia sunt denominationes me-
rè extrinsecæ, qualis est denominatio cogniti,
si cognitum non quâ relativum sumatur; & in
his mutatio, sufficit extrinseca: alia sunt mu-
tationes intrinsecæ ad extrinsecum, ut deno-
minatio similis, æqualis, omnesque denomina-
tiones relativæ, quæ tales; & quia in hoc con-
creto, quod est ratio intrinseci ad extrinsecum,
habetur & ratio intrinseci, & ratio extrinseci;
etiam mutatio debet esse intrinseca & extrin-
seca: & sic paries albus sibi intrinseca albedi-
ne, transit ad rationem similis, sed in circum-
stantia, extrinseci sibi, aliud albi. Denique ali-
quæ sunt denominationes ex ly Cum, ex ly Si-
mul, ex ly Secum, idque substantiales, vel acci-
dentes; ad tales denominationes, præter enti-
tatem eorum, quæ Cum, Simul, Secum &c. di-
cunt, debet ostendi mutatio in aliquo dicente
ordinem illius Cum, illius Simul, quia hoc ipso
non eset proportionata illa mutatio; nam ad
rationem v. g. Cum, quæ est denominatio ordi-
nem importans, non potest esse proportionata
mutatio, nisi dicens etiam istum ordinem; ci-
enim quod importat rationem ordinis, non est
proportionatum, non importans rationem ordi-
nis; ostendatur ergo, quid sit illud, quod di-
cit talem ordinem, sitque mutatio quæsita, ad
esse illius modi effetivi?

*Competitum breviter hoc ratio. Concedo,
quod sufficiat interdum mutatio extrinseca; o-
stende quænam hic illa, eaque sufficiens, ut
transeatur ad esse modi effetivi: quorsum item
recurrunt, quod sufficiat mutatio extrin-
seca, cùm modus ille effetivus, sit quid intrin-
secum? Tum quia de hoc ipso quæritur, quid sit
alligari certæ differentiæ temporis unionem?
per quid ergo transitur ad illam unionem?
Tum quia potest esse humanitas Christi &
VERBUM, & non esse actio movens humani-
tatem, ad esse actu dependentis, suppositaliter,
obedientialiter, à VERBO, per quid ergo ad
hoc transitur? Tum quia decernente Deo, ut
hic paries sit similis, debet respondere muta-
tio, sicut voluntate Dei alligata certæ dif-
fentiæ temporis, non transitur ad hanc deno-
minationem. Ergo nec transitibit illa ita alli-
gata voluntate, ad denominationem uniti.*

*CONTRA 2. Quia ipsa quæ indoctrina assu-
muntur non satisfaciunt. Tum quia, non vide-
tur esse commoda illa distinctionis formalis ex
natura rei ut sic definitio; quia nihil loquitur
de alietate actuali, cùm alietas, possit etiam esse
aptitudinalis; nec hæc definitio distinguit di-
stinctionem hanc formalem, à distinctione ra-
tionis ratiocinatae, quæ etiam dicit alietatem si-
ne fictione intellectus, sed non actuali. Et si
in definitionem distinctionis formalis tantum
positum est ly actualis: cur non etiam in defini-
tione distinctionis ut sic formalis? Et certè, cùm
tam*

P
WILHELMUS
13.6.14.
VI
G

tam de distinctione formalis tantum, quam de distinctione modalis appropriata, & non appropriata, dici possit alietas actualis: sicut de illis dici potest, est distinctio formalis, tanquam divisum de suis dividentibus: hoc ipso ostenditur, alietatem actualem esse praedicatum genericum, adeoq; in rationis genericæ definitione, ponit debuisse. Tum quia ly appropriatè, supponit pro eo, quod, ex usu & acceptione Doctorum, hoc vel illud significat; indubie autem, si quis, extra præsentem discursum, dicat, se non tenere modos, non supponit, quod non tenet modos essetivos, sed Entitativos: unde etiam illi appellantur modalistæ, qui defendunt modos Entitativos. Quod autem hæc acceptio sit cruta ex antiquioribus modorum auctoribus, illi citari debuissent, qui etiam tanto pondere, hanc noviter excitatam quæstionem, non tractarunt, licet fundamentum præstent tractantibus. Suarez, ad quem provocatur, nec ullus Antiquiorum aut Recentiorum habet distinctionem in modos essetivos & entitativos, sensu à respondente usurpato. Et, si Suarez querit, an unio in corpore humano, sit materialis vel spiritualis? certè non querit de formalitate ex natura rei, vel modo essetivo. Sed de mente Suarii, actum in materia de distinctionibus. Tum quia dicitur actionem & passionem esse modum appropriatè dictum, jam autem in alietatem, & inseitatem, non appropriatè dictos, sumendo in alietatem & inseitatem aptitudinalem: cur ergo, sicut inseitas & in alietas extrahuntur ad conditionem modorum non appropriatè dictorum, per aptitudinalitatem, nam in alietas actualis potest non convenire accidenti, permanente ejus entitate; cur inquam etiam actio aptitudinalis, non debet dici modus non appropriatè dictus: cùm fine aptitudinali operari, non possit permanere ens; nam, esse est propter operari.

CONTRA 3. Quia hic modus essetivus, idem dic de formalitate ex natura rei, actu nemine cogitante pullulante, nullo modo condistinguitur, nisi verbo solo, ab entitativo modo. Quia ille modus est, nemine cogitante est contradictoriè oppositum non enti, ens est: consequenter, ille modus erit ens: cur ergo adjectivè non dicitur modus entitativus? Neque valet si diccas, sufficere, quod sit nemine cogitante Entis; quia quæro, quid deest illi, ne ita sit Entis, sicut & modus, ex ratione modi, est Entis? Habet item ille modus essetivus existentiam suam nemine cogitante, habet & modus entitativus. Dices, habet existentiam modus essetivus, non nisi distinctam ex natura rei, non autem entitativè, à modificatis. Contra erit: hoc, quod est habere nemine cogitante distinctam existentiam, licet non nisi formaliter ex natura rei, modò inferat esse actu oppositum non enti, nullo certè differt à vera existentia entitativa. Rursus,

est ille modus essetivus terminus actionis unitivæ: quid illi deest, ne sit modus entitativus? cumque defacto accipiat esse oppositi nihilo actu: quomodo non est terminus actionis dantis existentiam? Rursus, ille modus essetivus est oppositus nihilo, non oppositione extremorum, quæ unit, sed seipso: adeoque suâ entitate distinctâ ab extremis; quid ergo illi deest ad rationem modi? Dices, illum modum non esse ens per se; quæro, quo sensu, non est ens per se? si nimirum est ens per se, quia ille modus non est ens substantiale: idem dicent, qui modum pro connotato ponunt. Et si illa formalitas ex natura rei, seu ille modus essetivus, est substantialis: Ergo etiam erit ens per se: quid ergo illi deest, ne sit modus entitativus? Dices, quia non habet quidditatem propriam. Imò habet; quia habet propriam definibilitatem, & est ratio objectiva intelligibilis nemine cogitante. Dices, te non tenere quod habeat ista formalitas, vel iste modus essetivus, distinctam etiam ex natura rei existentiam. Contra erit: quia illa formalitas erit opposita actu nihilo: quomodo ergo non est ens actu? si est ens actu, quid illi desideratur, ne dicatur habere existentiam actu? Deinde etiam illa formalitas, ille modus essetivus, est interdum intra causas, interdum extra causas; est enim, ut dicunt, separabilis; si autem est interdum extra causas: Ergo existit, existere enim, est extra causas esse: si existit, quid titulo existentia illi deficit, ne sit modus entitativus? Dices, quod per se non possit terminare actionem agentis. Contra erit. Terminat imprimis actionem agentis communicativi; & si antea erat nihil, modò opponitur nihil, nec est quid increatum: quomodo igitur actionem agentis non poterit terminare?

INFER per modum Conclusionis. Qui tinet modum essetivum, vel formalitatem ex natura rei, nemine cogitante actu pullulantem, habentemque existentiam formaliter ex natura rei distinctam, est in re ipsa tenere entitatem modalem. Ratio ex dictis, quia hæc nihilo differunt.

Punctum Difficultatis 2.

Solvuntur argumenta, quæ potius ostendunt, quod unio non sit Modalitas.

PRæter argumenta in Physicis allata, pono imprimis objectiones, mei in Theolog. Profess. P. Venceslai Darowski. Cum quo

OBJICITUR 1. Suppositatio & terminatio, quæ suppositatur natura humana in VERBO, non est aliqua entitas media, inter humanitatem & VERBUM; sed unio hypostatica, est ipsissima terminatio formalis seu suppositatio: Ergo non est media entitas, inter humanitatem

R
TH
zia
TO
D

Disputatio IV.

145

tem & VERBUM. Major probatur; quia natura humana in Christo, terminatur & suppositatur formaliter immediatè, ipsamet increata subsistentiā & personalitate VERBI: Ergo suppositatio & terminatio, secundum id, quod dicit, ut vocant, in recto, non est entitas media in naturam humanam & VERBUM.

RESPONDETUR. In nostris principiis conceditur totum, neque enim per nos, illa modalitate media, unitur humanitas & VERBUM, sed seipso, modo explicato; ita tamen, ut hoc non possit fieri, sine presupposita mutatione, ratione illius determinativæ modalitatis.

In aliorum principiis, dicitur communiter, negandam esse majorem. Probatio illius distinguitur. Natura humana in Christo terminatur & suppositatur formaliter & immediate ut Quod, a Persona divina. Conceditur Antecedens. Ut Quo. Negatur. Ut Quo enim suppositatur à media illa entitate, tanquam à via & medio, ut fiat terminatio: Ut Quod autem, à Persona divina, tanquam ratione Quæ terminandi, & principio suppositandi formaliter.

INSTABIS 1. Id, quo formaliter, & exercitè, & in actu secundo terminatur & suppositatur natura humana in Christo, debet esse, ipsum formale & exercitum subsistere divinum filiale; sed nullum ens creatum, quale est illa entitas intermedia, est ipsum formale, actuale, & exercitum subsistere divinum filiale: Ergo nullum ens creatum, proinde neque entitas intermedia, potest esse id, quo formaliter, exercite, & in actu secundo terminatur & suppositatur natura humana in Christo. Major probatur. Natura humana in Christo subsistit filialitate divinæ: Ergo id quo formaliter, exercitè, & in actu secundo terminatur, & suppositatur natura humana in Christo, debet esse ipsum formale, actuale & exercitum subsistere filiale divinum. Consequentia probatur; quia hoc, quod est, naturam humanam subsistere filialitate divina, ab eo tantum habet natura humana, quod est ipsum, Quo formaliter, exercitè, & in actu secundo, filialitas divina.

RESPONDETUR. Quod hic terminus, ratio terminandi ut quo in actu secundo, sit terminus genericus, & ad duo distinctissima restringibilis; nam ratio terminandi ut quo, sumpta pro forma, quæ entitativè est terminus, spectat ad ipsam personam; qua est terminus naturæ, habetque se sicut ratio quæ terminandi, & quod idem est, ut quod terminat. Ratio autem terminandi ut quo, accepta pro via & medio, quo se terminus ille actu communicat, est illa entitas intermedia per Modalistas. Vi ergo hujus doctrinæ distinguitur major. Id quo formaliter, exercitè & in actu secundo, tanquam per formam quandam, terminatur natura humana in Christo, debet esse ipsum filiale esse divinum. Conceditur Major; quo, tanquam medio &

viâ communicandi illum terminum, terminatur natura humana, debet esse ipsum Filiale esse divinum. Nego majorem.

INSTABIS 2. Ut natura humana subsistat in Christo actualiter, debet id habere ab aliquo actu: at hic actus, per Modalistas, nullus potest assignari. Quia imprimis non potest dici, quod hoc habeat ab illo actu, qui dicitur esse, Id quo, formaliter, exercitè, & in actu secundo, terminatur natura humana; quia istud quo, est aliquid creatum, adeoque non est ipsum filiale subsistere: neq; etiam potest id habere ab ipso præcisè subsistere divino; siquidem ipsum subsistere divinum, prout ab illa modalitate præciso, non est per modalistas, Id quo natura humana terminatur & suppositatur formaliter, exercitè: jam autem natura humana non potest aliunde habere, id quod est subsistere actualiter, divinè, nisi ab eo, quo actualiter terminatur & suppositatur.

RESPONDETUR. Diverso modo id haberi à Modalitate, nempe tanquam à via & medio; & diverso modo, ab ipsam filialitate divina, tanquam ratione ut quo, simul habente rationem quæ terminandi, adeoque rationem ut quod.

INSTABIS 3. Subsistenta increata VERBI, quatenus comparatur ad naturam humanam, præcisè ab entitate modali, nihil confert exercitè humanitati; neque etiam humanitas, comparata ad subsistentiam VERBI, tanquam ad principium terminativum, sortituraliquem speciale effecitum: præter illum, quem habet formaliter ab illa tertia entitate media; alioquin, illa Entitas media, frustra ponetur: Ergo.

RESPONDETUR. A ratione formalis ut Quo, sumpta, pro forma, quæ est terminus, habet aliquod esse speciale humanitas, nempe, Esse divinum, quod ipsum Esse divinum, terminativè dicit illa modalitas; esse autem formale, quod habet ab entitate intermedia, est esse uniti, & esse habentis medium & viam, ut sibi illa persona communicetur. Nec inde tamen sequitur, otiosam esse illam entitatem intermedium: Si enim personæ competet esse ita rationem terminandi, ut nunquam indigeret viâ & medio ad terminandum, otiosa jam esset illa modalitas; securi si possit, ut revera potest, esse, & non terminare v.g. naturam humanam.

Hæ rationes ostendunt bene intentum supra, suntq; probationes ejus Conclusionis, quæ dicit, quod formaliter ratio unionis, non sit pendens ab illa entitate. Solutæ tamen sunt ad defensionem communioris sententiaæ; unde, & instantiæ allatae concedi possent omnes, in nostris principiis.

Objicitur 2. Communicatio & indivisio duorum secundum idem esse, non potest fieri per aliquam entitatem medium distinctam ab ipso esse, quod communicatur; sed terminatio

*n & sup-

& suppositatio naturæ humanæ, quam exerceat VERBUM, est communicatio & indivisio duorum in eodem esse: Ergo non potest esse per aliquam medium entitatem distinctam. Minor probatur. Quia, si terminatio & suppositatio humanitatis, quam exerceat VERBUM, non est communicatio & indivisio duorum in eodem esse, verum est dicere: Est hypostaticum VERBI, non est esse hypostaticum humanitatis; quod est absurdum. Major principalis probatur. Communio formalis duorum, & indivisio quoad Est, est inter ea, quorum unum, vel est id, quod aliud, vel est id, quo aliud: adeoque, ut inter potentiam & actum intercedat communio & indivisio quoad Est; sed si praeter actum & potentiam, esset terra entitas, quæ sit id. Quo, in actu secundo, formaliter & exercitè, actus faciat potentiam talem: sequitur, quod non ipse actus erit id, quod potentialiter id actu, ad quod erat potentia: sed tertia quædam entitas, prorsus distincta ab entitate actus & potentia.

RESPONDE TUR. Communicatio & indivisio duorum secundum idem esse, non potest fieri per aliquam entitatem intermediain, tanquam per terminum & ipsum esse communicatum. Concedo majorem. Communio & indivisio duorum secundum idem esse, non potest fieri per aliquam entitatem tertiam, tanquam per rationem, quæ sit medium, via &c. communicandi illud esse. Nego majorem. Concessaque Minori, distinguitur consequens, & negatur consequentia. In nostris autem principiis, sicut & sequentibus instantiis, conceditur totum: tantum negabitur, quod possit transiri ad illud esse actu, ad quod fuit potentia, sine connotata modalitate.

INSTABIS 1. Quia si unum extremum est id, quod alterum formaliter est: Ergo ipsum non esse unius extremi est formaliter ipsum esse alterius extremi; Ergo unum extremum, quod est ipsum, est seipso indivisum ab alio extremo quoad esse: Ergo ulterius gratis singitur tertium quoddam esse, quod se gerat per modum mediæ.

RESPONDE TUR. Distinguendo consequens primum. Ergo ipsum non esse unius extremi, tanquam formæ & termini, est formaliter ipsum esse alterius extremi. Concedo consequentiam. Ipsum esse unius extremi, est formaliter ipsum esse alterius, per modum viæ, & mediæ, illam rationem communicandi. Negatur consequentia; ad hocque est necessaria illa entitas.

INSTABIS 2. Sicut res, cum erat in potentia, laborabat uno non esse, ita, cum est in actu, satiatur uno esse; & actus utriusque plamet actualitate sui esse, tanquam medio, quo formaliter potentiam extrahit ex illo non esse.

RESPONSUM, ipsam entitatem uti suo esse, tanquam medio, quo formaliter in genere formæ, termini, complementi, extrahitur potentia ad esse; sed non uti suo esse, tanquam viæ mediæ, ad communicandum illud esse extræcum.

INSTABIS 3. Privatio formæ, quæ est in materia, debet tolli per esse ipsiusmet formæ, non autem per aliquid aliud distinctum: non esse enim, non tollitur nisi per esse: Ergo & carentia esse hypostatici divini, quæ est in natura humana, debet immediatè formaliter tolli, ipso esse hypostatico VERBI; non autem per aliquam entitatem distinctam.

RESPONDE TUR. Duplicem formæ privationem dici à materia. immo Formæ ratæ, quæ est ratio ut *Quo* in genere formæ, termini, complementi: & hæc tollitur per ipsammet entitatem formæ, termini, complementi, consequenter persona. Aliam autem privationem dicit materia, privationem rationis communicandi, viæ & mediæ ad illam formam; & hæc privatio tollitur dicta modalitate.

INSTABIS 4. Hoc subsistere divini VERBI, quod vocatur *Quo* extremi, seu formæ, termini, & complementi, quando se gerit per modum extremi *Quo*, consertne naturæ humanæ aliquod esse formaliter & immediatè seipso, an non confert: si confert: certum est fore increatum; cum nihil habeat VERBUM in seipso, non increatum; proinde si confert aliquid seipso naturæ humanæ, erit id increatum, nimur ipsum subsistere VERBI; quod proinde subsistere, erit formale vinculum, in quo natura humana, colligata est persona divina: siquidem nullum potest esse formalius vinculum duorum, nullaque intimior communicatio & conjunctio, quam si erit indivisum idem utriusque esse; consequenter omne aliud medians vinculum, est superfluum. Siautem dicas, tunc cum VERBUM se gerit per modum extremi ut *Quo*, non conferre naturæ humanæ ullum esse increatum, formaliter & immediatè seipso, sed tantum transmittere quodammodo, ad naturam humanam, illum modum creatum mediæ entitatis: & vicissim naturam humanam refundere illum modum in personam VERBI; tunc ex hoc manifestè sequitur, naturam humanam, & Personam VERBI, non communicare secum formaliter illum aliud esse, praeter illud, quod afferit ille modus creatus, mediæ entitatis; de hoc autem non est dicere, quod sit ipsum esse formaliter substantiæ divinæ: Ergo inter esse naturæ humanæ, quod habet ex vi illius modi superadditi, & inter ipsum subsistere in creatum VERBI, est divisio quoad esse. Probatur consequentia. Quia ubi habet locum affirmatio & negatio, ibi necessariè est divisio duorum quoad esse: Ergo si de modo illo, addito supra humanitatem, potest affirmari, quod sit quoddam esse creatum, & potest negari, quod non sit ipsum subsistere increatum: sequitur quod natura humana, etiam illo modo media entitatis

Disputatio IV.

147

titatis affecta, sit divisa quoad esse, ab increato subsistere VERBI: consequenter dici tantum posset, unio humanitatis in hypostasi, non tamen unito secundum hypostasim: inter quæ duo, observat Cajetanus, ex S. Thoma, differentiationem, h̄c q. 2. a. 5. ad 3.

RESPONDETUR. Illud extremum, quod est persona divina, cūm habet rationem extremitati, confert humanitati in ratione formæ, termini, complementi, aliquod esse formale sc̄ipio immediate: neque enim in hoc genere me- diat quidquam; sed non confert quidquam immediate, in genere rationis ut Quo, Medii, Viæ, ut communicet se illa ratio formalis, & imme- diata, sc̄ip̄a tribuens rationem increati, Non est autem majus vinculum, quām sc̄ip̄is uniti: Sed dicent Modalistæ, id non posse haberi in- terea, quā possunt non esse unita & existere: nec ulterius sequetur, quod ex vi illius modi, sit divisa humanitas ab increato Subsistere VER- BI: quia ille modus essentialiter terminativè, dicit VERBUM, & cūm dicat essentialiter ter- minativè VERBUM, fit ut ex vi illius unio- nis, non dicat humanitas negationem filialis es- se divini.

INSTABIS 3. Admissio illo dupli Quo, in- explicabile erit, quid sit illud Esse id, Quo aliud, tanquam formâ, & quid sit, esse id Quod aliud, tanquam viâ: consequenter, quid sit in homi- ne, id, quo corpus vivit tanquam formâ, & quo vivit tanquam medio.

RESPONDENT Modalistæ. Id, Quo tanquam formâ, est ens ratum, estque ipsa anima v. g. id autem Quo aliud tanquam viâ, est ipsa illa modalitas: sicut & in principiis oppositorum, unio qua est formalitas, vel Modus essentius, etsi via, & id Quo unitur, nemine cogitante, ipse actus & potentia.

OBJICITUR 3. Non sunt multiplicanda entia sine necessitate, nulla autem necessitas istius entitatis modalis.

RESPONDETUR. Necessitatem illius esse ad salvandum transitum à contradictorio.

Punctum Difficultatis 3.

Solvuntur Argumenta contra Modalitatem pro connotato importatam.

CONTRA modum nostrum defendendi u- nionem hypostaticam, quem innuit Vasq. disp. 18. cap. 3. num. 26.

OBJICITUR 1. Si, antequam intelligatur natura sustentata, & terminata à VERBO, in- telligitur cum illo modo, tanquam cum aliquo prævio: sequitur, quod simul, atque concipi- tur unita, intelligatur novum aliud in ipsa: ac proinde, præter ipsam suppositionem & terminationem, quam intelligimus in suo ge- nere à VERBO provenire, tanquam à suspen-

tante, deberet esse alius novus modus in natu- ra ipsa, idque distinctus ab illo præcedenti quem præhabuit: seu potius sequitur ipsam termina- tionem & suppositionem, debere esse aliquid novum in ea; eaque enim fieri potest, ut natu- ra terminetur, & hoc ipso non habeat in se ali- quid, quod non habuit antequam terminare- tur: siquidem contradictionia de aliqua muta- tione, enuntiari non possunt.

RESPONDETUR. Negando sequelam. Po- sito autem illo modo pro connotato, ponitur a- liquid novum reale in natura, scil. ipsa Persona aſlumens, quæ sine illo connotato, non est de- terminata ad assumptionem; ponetur etiam novum formaliter in natura, scil. actus secundus assumptionis, ad quem transitur, ratione præviè positæ entitatis Modalis; nec erit jam necessitas ullius aliū modi entitativi consur- gentis.

INSTABIS. Si præter entitatem noviter productam, datur aliquis aliis effectus forma- lis, proveniens à solo VERBO, nimurum, ipsa terminatio & suppositio naturæ, fruſtra jam ponitur illa entitas modalis determinativa.

RESPONDETUR. Non fruſtra ponetur, quia non transiretur ad illum effectum formalem, provenientem à solo VERBO, sine ulla entita- te, quæ sola est sufficiens mutatio. Et licet sup- positio & terminatio, quæ proficiuntur à Per- ſona, fiat sine ulla nova entitate superaddita, determinatio tamen illa, non potest fieri sine nova entitate; quia mutatio sufficiens, ut transi- eatur ad esse suppositionis, haberi poterit ex illa posita modalitate, & sine illa non habetur; nihil autem simile ostenditur, per quid transiri posset ad ipsam illam determinationem.

OBJICITUR 2. Commune argumentum Lu- go, probans, illam unionem, esse modum. Re- pugnat dari denominationem novam realem, absque ulla nova reali forma, à qua proveniat; sed denominatio humanitatis VERBO unitæ, est realis & nova: Ergo oportet aliquid novum à parte rei poni, ratione cuius sit vera talis de- nomination; hoc autem novum, non sunt sola extrema: potuſſer enim esse VERBUM, & hæc eadem humanitas in rerum natura, absque eo, quod humanitas effet unita VERBO: Er- go debet dari aliquid aliud præter extrema, ra- tione cuius, verificetur hæc prædicatio, & de- nomination formalis nova.

RESPONDETUR. Concedendo totum: hoc autem novum, dicitur esse connotatum il- lud modale. Major deberet etiam, nonni- cum explicatione, admitti; denominatio enim uniti, præter humanitatem & personam VER- BI, in circumstantia illius connotati, est de- nomination realis, prout realis opponitur fictæ: sed non nova realis, hoc est, phyllicè, entitativè ab illa distincta. Quodsi est nova realis de- nomination, prout opponitur fictæ, sufficiet etiam dari

* n 2 novam

novam formalitatem realem, prout opponitur fictæ, quæ sit ipsa unio pro formalitate accepta; non est tamen necesse, ponere novam formam physicam, & entitativam, distinctamq; realiter. Et ita, relatio est forma denominans relatum, quæ forma, est realis prout opponitur fictæ: sed non realis, quasi sit entitativæ distincta à fundamento, in circumstantia termini, & rationis fundandi, positæ.

I N S T A T 1. Hurtadus. Potest perire unio hypostatica, & separari à natura humana & VERBO, adeoque interire, absq; hoc, quod a liquidum intereat identificatum naturæ humanæ, aut VERBO; Ergo id, quod est humanitatem uniri VERBO, est alia forma, quæ non sit natura humana, nec VERBUM. Probatur Consequentia; quia non potest aliquid corrupti & desinere realiter, quin corruptatur, quicquid est realiter unum & idem cum ipso; & è contra, quod perseverat alio corrupto, non est idem realiter cum ipso.

R E S P O N D E T U R. Sicut potest perire relatio, manente pariete albo, nec tamen relatio distinguitur realiter à pariete; quia non potest perire, si ponatur circumstantia termini, & rationis fundandi; ita quamvis perire possit unio hypostatica, manente persona VERBI & humanitate, non supponitur, unionem hypostaticam esse distinctam modaliter; quia etiam non potest perire, manente humanitate & VERBO, in circumstantia connotatae modalitatis. Dicit etiam posset, quod pereat unio hypostatica, per ratione debitâ formalitatibus & connotativis entibus; quas formalitates, & connotativa entia, non est necesse distingui physicè; licet non pereat tanquam forma physica.

I N S T A T 2. Arriaga. Acceptis illis omnibus phrasibus, quas nominales afferunt, vel est aliquid ex parte objecti, quod antea non erat, vel non est: si non est: ergo non est facta mutatio: ergo nec transitus, à non esse uniti, ad esse uniti: si autem est aliquid ex parte objecti: ergo habetur intentum.

R E S P O N D E T U R. In principiis nostris sufficientem esse illam entitatem modalem pro connotato importatam, non tamen habet per hoc intentum Arriaga: quia ille vult, pro ipso formalis unionis, importari illam entitatem.

I N S T A T 3. Sex semper facit sex, sive dicas bis tria, sive ter duo, sive sexies unum: Ergo etiam, si nihil plus dicit unio, quam VERBUM & humanitatem, quicunque dicas, semper idem dicas.

R E S P O N D E T U R. Dicere plus unionem, nempe illam entitatem modalem, non quidem quæ constitut rationem formalem unicendi, sed tamen quæ sit connotatum prærequisitum.

O B J I C I T U R 3. Assignatæ hac modalitate, non assignatur terminus intrinsecus, de novo

productus per unionem, quem requirunt Modalistæ.

R E S P O N D E T U R. Argumentum sicut proponitur non convincere, nam Modalistæ nolunt produci per illam unionem, aliquem alium terminum, sed ipsam unionem dicunt esse terminum, qui producitur; & tamen arguunt, assūmit, quod per unionem deberet aliquid, idque physicè, in sententia Modalium, produci. In sententia, quæ requirit hanc modalitatem pro dispositione, directè dici potest, quod non detur actio efficientis, nisi ad illam dispositivam modalitatem, cui respondet tanquam terminus dispositio illa. In nostris autem principiis, assignatur illi actioni efficienti terminus physicus, nempe modalitas determinativa. Addo, cùm hæc sententia sit media, inter sententiam Modalium & Nominalium, non esse necesse, ut omnia assumpta Modalium indiscriminatim admittat.

I N S T A T I B I S. Ille modus, si est prævius ad unionem, non potest determinare essentialiter & non impedibiliter etiā divinitus, ad esse uniti; sic enim jam divina potentia determinaretur per aliquid præviū creatum, & necessitatur ad unicendum, ab aliquo ente creato, quod non esset unio, sed prius unio.

R E S P O N D E T U R. Argumentum hoc probare multum; probat enim, quod prius non possit determinare essentialiter, ut sit hoc se sequens, & sequens, & posterius; neque enim determinationem sequentis, habet à sua entitate, cùm potuerit esse, & non esse sequens: sed hæc determinatio habetur ab illo antecedente, quod est prius. Probaret item, quod fundamentum relationis, ratio fundandi, & terminus, non determinet essentialiter, & inimpedibiliter, etiā divinitus, ad esse relationis. Sic enim determinaretur per aliquid præviū divina potentia. Probaret item, quod possit esse actio efficientis sine effectu, quia est quid præviū ad effectum. Directè autem dici potest, quod à prævio per rationem non nisi, & habente vim essentialiter determinandi, possit determinari potentia divina; licet ab aliquo prævio tempore, & non habente vim essentialiter determinandi, non possit determinari. Si illo priori modo determinetur potentia divina, nihil absurdum est; ut ostendit allata induc̄tio. Et certè, si aliquid sit præviū, non nisi ratione, & sit insuper illud ipsum in re, secundum omnia quæ ad illud spectant consideratum, sicut in re relatio est fundamentum, terminus, ratio fundandi; non erit absurdum, quod concurrente Deo ad hoc præviū, jam concurrat Deus & ad hoc, quod in re est illud. Item si concurrat Deus ad essentialiter determinativum, hoc ipso ligat se Deus suo concursu, ut non possit non velle illud, ad quod debet esse determinatio; hoc ipso enim convinceretur nolle concursum ad essen-

ad essentialiter determinativum; cum tamen revera ad illud concurrerit. Universaliterque, tunc est absurdum ab alio prævio determinari potentiam divinam, quando potest non intelligi, illud præsum producendo, determinare se omnino Deus, etiam ad secundum: haberet enim determinationem, in linea existendi creata, libertas divina, & non à sua voluntate: nam in linea possibili, non voluntas divina possilitatem, sed possilitas voluntatem divinam determinat. Et quia in re, unio, dicit naturam humanam, Personalitatem, & illud connotatum; dicitque illud connotatum vim essentialiter determinantem ad unionem: sit, ut determinando se Deus ad illud præsum producendum, liget etiam se, ut sequatur unio; tuncque suppositio antecedens tollit libertatem, quando illa positâ, non potest non sequi eventus, & insuper, non est in mea potestate ponere, vel non ponere illam suppositionem antecedentem; est autem in potestate Dei, ponere, vel non ponere, illam entitatem determinativam.

CONTINUATOR
SOLVTO.

OBJICIT 4. Quidam, ostendendo, quid hæc entitas modalis sit intrinsecum constitutivum, & pars uniti hypostatici. Positis omnibus constitutivis intrinsecis uniti hypostatici, ceterisvero omnibus ablatis extrinsecis, eo ipso formaliter & immediatè ponitur unitum hypostaticum: quod utique identificatur suis intrinsecis constitutivis. At verò posito VERBO & humanitate, ablata verò modalitate, eo ipso formaliter & immediatè non ponitur unitum hypostaticum: Ergo Verbum & humanitas non sunt omnia constitutiva intrinseca uniti hypostatici; sed præter hæc, illa entitas modalis est constitutivum intrinsecum.

RESPONDE TUR 1. Non esse hoc formatum argumentum, per recurrentes eosdem terminos: nam subjectum minoris est istud: Posito Verbo & humanitate & ablata modalitate: cuius ablata modalitatis, non sit mentio in consequenti: additum enim illud, quid præterea illa modalis entitas sit constitutum intrinsecum, non spectat ad complendum subjectum minoris, sed se tenet per modum additi & illustrativi consequentis. Quod si formetur ita consequens: Ergo Verbum & humanitas, ablata entitate modali, non sunt constitutiva intrinseca uniti hypostatici, concedetur totum; non quid illa modalitas habeat rationem constitutivam, sed quia Verbum & humanitas, non nisi in circumstantia illius modalitatis, sortiuntur denominationem uniti. Non repugnat autem, ut aliquid sortiatur denominationem aliquam, in aliqua circumstantia, ita ut illa denominatio, in re, sit ipsum illud in tali circumstantia positi-

tum. Sed hoc argumentum, & sequentia, pleniū discussa vide in materia de Relatione, & in materia de Sacramentis, ubi de constitutivo intrinseco: & ubi agitur, an intentio sit pars Sacramenti?

RESPONDE TUR 2. Retinendo responsionem, quam sibi opposuit oppugnans; scilicet quid posito Verbo ut actu terminante, & humanitate ut actu terminata à VERBO, eo ipso ponatur denominatio uniti hypostatici.

INSTAT. Hoc quidem vere dicitur, sed petitur principium: quia totum argumentum, quod procedit de unito hypostatico, omnino integrum reddit de denominatione VERBI terminantis, & humanitatis terminatae: probatque, in hac denominatione, modalitatem, de qua agimus, esse intrinsecum constitutivum.

RESPONDE TUR. Negando hæc peti Principium, sed potius stari in principio, quæ duo per hoc inter alia distinguntur: quia petens principium, hoc ipsum solum pro ratione reddit, de quo est quæstio: stans autem in principio, habet tantum pro Regula, cur aliquid concedere vel negare dicatur: ne convincatur quid in consequenter affirmet vel neget, quod etiam sit in praesenti. Porro si queratur, quare unitum hypostaticum possit haberi, sine modalitate tanquam constitutivo, pro ratione adfertur: quia sufficit, quid constitutivum intrinsecum sit ipsum VERBUM prout terminans, & humanitas prout terminata: licet, istam rationem Prout, non habeat, nisi in circumstantia modalitatis. Objiciens autem non probat, quid sit impossibilis denominatio, quæ sit in re ipsum illud denominatum, in tali circumstantia positum. Addo, respondere ad definitum per definitionem, non est petere principium: definitivè autem unitum hypostaticum, est VERBUM prout habet rationem actu terminantis naturam humanam, & natura humana prout habet rationem actu terminatae. Non repugnat autem haberi istud Prout, modalitate illâ positâ, non nisi pro connotato: hinc rogari debet, ut propositio hæc probetur: Implicat denominatio, quæ sit ipsum denominatum, in tali circumstantia positum.

Supponit etiam arguens, ablato connotato extrinseco, manere omnia constitutiva intrinseca, quod repetitò negatur doceri à nobis. Hinc porius

RESPONDE TUR 3. Retinendo item responsionem prævisam ab objiciente, quid scilicet ablata ista modalitate, non maneat illius totius constitutiva intrinseca, in actu secundo & formaliter, sed tantum in actu primo, & materialiter.

INSTAT. Ergo jam omnia constitutiva intrinseca, in actu secundo, totius hypostatici, important aliquod constitutivum intrinsecum, præter Verbum & humanitatem, quod certè non erit aliud, nisi illa modalitas.

* n 3 RESPO-

RESPONDETUR. Hanc ipsam illationem probandam fuisse, eō quōd desideratur probatio istius Majoris: Implicita denominatio, quæ sit ipsum illud, in tali circumstantia positum. Rogatur item probatio istius majoris: Implicita, ut in entibus connotativis, habeat hoc rationem constitutivi intrinseci, in tali circumstantia, & non habeat rationem constitutivi intrinseci, extra hanc circumstantiam.

OBJICIT 3. Sequitur ex his responsionibus quōd ablatā illā modalitate, ablatō item connotato, non maneat quidem ens connotativum, maneat absolutum: quod dici non potest: quia in sententia nostrorum communi, ens respectivum non distinguitur realiter ab absoluto: si ergo extra circumstantiam extrinsecam, manebit ens absolutum, cum quo adæquatè identificatur ens respectivum in circumstantia extrinseci, adhuc, extra istam circumstantiam, debet manere ens respectivum, ne dicatur, idem menere sine scipso, extra circumstantiam requisitam.

RESPONDETUR. Concedendo primam sequelam. Quod attinet ad secundam, illa hoc sensu est vera: quōd scil. relatio, non sit entitas realiter superaddita, quod & nos concedimus; licet ex nostris tenuerint aliqui oppositum: & hīc in nostra Provincia Pater Laurentius Pīkarski. Cæterum tota connotantium schola negat, quōd aliquod ens, non evadat absolutum, cūm fuerit respectivum, si desit circumstantia rationis fundandi & termini. Tertia autem sequela negatur: est enim illa ipsa major, cuius probatio desideratur, nempe: Implicita denominatio, quæ sit ipsum denominatum in tali circumstantia positum. Nec manebit idem sine se ipso, extra circumstantiam requisitam; quia illa Relatio, illud Prout, illa Denominatio, non quodocunq; est ipsum denominatum, sed denominatum in tali circumstantia: Et, si denominatio simpliciter identificaretur denominato, non manente denominazione, & manente denominato, maneret idem sine se ipso; sed, quia illa denominatio est ipsum denominatum, nonnisi in tali circumstantia positum, hinc non manebit denominatum sine se ipso; quia illa denominatio est illud denominatum, nonnisi in tali circumstantia positum, quod repetitò dictum.

INSTAT 1. Etiam Ens respectivum, per se ipsum præcise, est id quod est: Ergo fieri non potest, ut ens respectivum, nunc identificetur adæquatè enti absoluto, quando adest circumstantia extrinseca: nunc verò distinguitur realiter ab eodem absoluto, quando deest circumstantia extrinseca.

RESPONDETUR. Nego consequentiam: in qua ipsa vertitur cardo difficultatis, adeoque probari debuit; eō quōd non sit ostensum, repugnare denominationem, quæ sit ipsum deno-

minatum in tali circumstantia positum. Desideratur item probatio, cur repugnet, ut ens respectivum, sit ipsa entitas absoluti, in tali circumstantia positi? & casu, quo non adsit illa circumstantia, non hoc sensu distingueretur realiter respectivum ab absoluto, quasi separetur tunc aliqua entitas, & percat; sed quia nemo cogitante, ablatō termino, desinat habere rationem respectivi.

INSTAT 2. Ens respectivum & absolutum differunt essentialiter: Ergo additio circumstantiæ extrinsecæ, mutans ens absolutum in respectivum, transessentiabit unam essentiam in alteram, quod implicat: dicitq; arguens, quod hoc argumentum revera illum convincat.

RESPONDETUR. Argumentum multum probare, nam indubie etiam in principiis argumentis, in relatione prædicamentali, ens absolutum, additione termini tanquam partis, evadit respectivum: Ergo additio illius termini, transessentiabit ens absolutum in respectivum. Unum item numerale, est absolutum, unum autem & unum, evadit respectivum, quia evadit pars, numquidne tunc transessentiatur unum numerale? Animal aliam habet sui definitionem, ratione aliam: numquidne conjunctio istorum duorum in homine, facit transessentiationem? Hinc in forma distinguitur antecedens. Ens respectivum & absolutum differunt essentialiter, hoc est, definitio respectivi, non est definitio absoluti, concedo antecedens. Ens absolutum & respectivum differunt essentialiter, hoc est, non potest ens absolutum unquam fortiri & acquirere denominationem respectivi: nego antecedens. Tuncq; primū ens absolutum transessentiaretur in respectivum, si definitio respectivi, esset definitio absoluti, quod in præsenti non contingit, nec à nobis docetur.

INSTARI potest 3. Unio hypostatica est, per nos, ipsum verbum & natura humana, in circumstantia prædictæ modalitatis: Relatio item est ipsum fundamentum in circumstantia rationis fundandi & termini; & sic de reliquis connotatis; quærere restabit, cur illa circumstantia non habeat potius rationem partis?

RESPONDETUR. Etiam per oppositos, datur constitutivum intrinsecum relationis transcendentalis, quod constitutivum intrinsecum, per illos, ne quidem partialiter compleatur ratione fundandi & termino; & tamen inimaginabile est, quōd entitas illa, independenter à proportionato sibi termino, & ratione fundandi, habeat rationem constitutivi intrinseci; cūm tamen per illos, illæ circumstantia non habeant rationem partis, in dicta relatione: ita nec in præsenti habebunt. Deinde duplicitia sunt tota. Quædam tota rigorosa, quale est totum compositum ex corpore & anima, quōd etiam revocantur ea, quæ habent proportionem

R
TH
zia
TO
D

Disputatio IV.

151

tionem cum manifestè partibus; & alia sunt tota non rigorosa, sed potius conflata ex pluribus; quale conflatum est cognitio, nempe ex tendentia vitali, & ex objecto. Ad quæ non rigorosa tota, revocaretur conflatum, ex intrinseco ratione necendi, & extrinseco, seu Aliud. Hinc si totum illud non sit rigorosum, illud Aliud, seu extrinsecum, item illa circumstantia, poterit non esse pars; sed nonnisi unum ex extremis, conflatum illud ingredientibus; quod extremum in omnibus parificatur parti, excepta denominatione partis, & denominatione intrinseci. Denique, ex eo illa circumstantia, non est pars, item ex eo, fundamentum in circumstantia termini positum, non dicit illam circumstantiam pro parte, quia terminus, cùm sit Aliud, ex ipso prædicto Aliud, non dicit proportionem cum intrinsecis. Quod fuis vide defensum, in materia de Pœnitentia, ubi auctum, an peccata sine intrinsecum constitutivum sacramenti Pœnitentiae? Sed in super hoc idem aliter proponitur.

Constitutiva intrinseca debent esse proportionata, ipsimet constitutio; si enim non essent proportionata, non illud, sed aliquid aliud constituerent; & ob improportionem, identitatem non dicerent. Quia ergo ipsum constitutum, quod est Relatio, vel Relativum, dicitionem ad aliud, adeoque importando, & ad, & aliud; ideo & constitutiva intrinseca, debent importare & ad, & aliud; si important constitutiva intrinseca & ad, & aliud; cùm se ipsum nihil dicat pro extrinseco, debet constitutivum illud dicere, & entitatem fundamenti, & insuper illud ad, illud aliud: quod si: est aliud, si: est ad, debet illud pro extrinseco dicere; nam, & nihil est ad se, & nihil sibi aliud; consequenter circumstantiam, quæ salvat illud ad, & illud aliud, debet dicere pro extrinseco: cùmque relatio prædicamentalis, sit relatio adveniens; ad salvandam proportionem, etiam constitutiva illius debent habere rationem advenientis: consequenter idem fundamentum, ratione advenientis circumstantia, habebit rationem constitutivi intrinseci, extra illam circumstantiam, non habebit.

DIFFICULTAS III.

Quo ordine peracta est unio hypostatica?

De hoc ordine assumptionis tractat Suar. integrâ disp. 17. Valent. disp. 1. q. 6. pun. 2. Amicus disp. 8. Sect. 7. Tituli sensus est: An Persona, prius aliquid in humanitate terminârit, & non simul totum? & quia prioritas duplex est, Temporis, & Naturæ: constat in Catholica Theologia, fuisse simul assumpta tempore à VERBO, nec præfuisse prius tempore Naturam humanam, huic toti hypostatico; & oppositum censetur esse pars erroris Euthychiani, ut vide-

re est apud Valent. disp. 1. q. 2. puncto 1. parag. *Terius error.* Probarique id potest ratione fundatâ in Conciliis & Patribus. Quia vel præfuit corpus solum, vel anima sola, vel utrumque, illi Toti, quod est Christus, non solum corpus; quia hoc sine forma substantiali non existit, non secundum solam animam; quia, quod animæ præexistant corporis formationi, & v.g. quod sub initium mundi sint creatæ, est error damnatus in Synodo 5. & 6. Constantinopol. Idem habet Leo Papa, Epist. 71. *Catholicam Fidem constanter atque veraciter prædicare, quod anima hominum non prius, quam suis inspirantur corporibus, fuere.* Quodsi animæ reliquæ non præfuerere suis unib; nec anima Christi præfuit. Non etiam præfuit Totum; quia alias etiam debuissent præfuisse Persona creata, quod negant Patres. Quod autem attinet ad prioritatem Naturæ, cito in nostri tenent, prius naturâ in intentione assumptum esse: Totum, quam partes, in executione autem, prius naturâ partes, quam totum; & quidem, quod prius intentione assumptum sit totum quam partes, ratio est; quia illud prius ratione assumitur, quod principaliter & ultimâ intentio, Deus autem intendit principaliter & ultimâ, unire totam humanitatem cum VERBO. Est ergo tantum difficultas, an in executione, prius naturâ, assumpta sint partes, quam totum?

DICENDUM est, Prius naturâ in executione assumptum esse Totum, quam partes. Est Conclusio Scoti & Durandi in 3. dist. 2. q. 2.

PROBatur 1. Conclusio ratione desumptâ ex S. Thoma q. 6. a. 4. ad 3. ubi sicut. *Vnione personali, prius secundum intellectum, oportet quod caro uniatur animæ, quam Verbo; quia ex unione ad animam habet, quod sit unibilis VERBO in Persona; presertim, quia Persona non invenitur, nisi in anima rationali.* Ex quo loco sic formatur argumentum. Prius est naturâ, (indubie in executione) unita caro cum anima, quam unita VERBO: quia VERBUM est unitum nonnisi carni humanæ, non est autem caro humana, ante unionem cum anima; ergo etiam, prius naturâ, in executione, est unita Persona Toti, quam partibus. Consequens probatur. Ideo, prius naturâ, unita est in executione caro animæ, quam VERBO; quia caro, ex unione ad animam habet, quod sit unibilis VERBO; sed etiam ex unione Personæ ad totum, habent partes, quod sint unibiles Verbo; ergo. Minor probatur. Ideo caro ex unione ad animam habet, quod sit unibilis VERBO: quia sine unione ad corpus, non potest intelligi, esse natura humana; sed etiam sine Toto, non possunt intelligi partes esse natura humana. Ergo etiam partes habent esse unibilia VERBO, ex unione Personæ ad Totum. Hocque videtur significare S. Thomas, dum docet, Personam non inveniri, nisi in rationali natura, rationalis autem natura in homine, est Totum;

* n 4

non

non verò vel ipsa anima, vel ipsum corpus, vel utrumq; non per modum totius acceptum.

Idem sic proponitur; Illud, etiam in executione, prius naturā assumi debet, propter quod alia assumuntur; quia etiam in executione, ratio propter quam aliud, est prior illis, que propter illud; sed partes assumuntur propter totum: non enim ideo assumitur homo, quia assumitur corpus & anima; sed ideo assumitur corpus & anima, quia assumitur Totum, seu homo. Quod ipsum probatur. Quia, si per impossibile distincta essent realiter homo, & ab alia parte, anima & corpus unita; assumetur potius totum: quia illud potius est terminabile personaliter, & suppositabile: illudque potius est homo, adeoque potius assumibile; cùm venerit Christus ad salvandos homines.

PROBATOR 2. Argumento Scotti. Illud primò est assumptum, quod fuisset primò personatum, si fuisset suæ naturæ relictum, & non assumptum à VERBO; tale autem est natura tota, & non partes; quoniam natura tota est primò apta, ut sit Persona, & partes nonnisi per illam; VERBUM autem supplevit vices Personæ creatæ: ergo illud, quod fuit primò personabile, primò fuit assumptum.

RESPONDET Cajetanus, cuius Responsionem ad hos terminos reducit Valentia. Negat scilicet, eodem ordine, per alienam personalitatem terminari naturam, quō terminaretur per propriam; nam natura ita personatur, ut ipsa sit Origō & principium, quasi efficiens, illius personalitatis, indeque sit, ut quia tota natura est principium suæ personalitatis, & partes nonnisi per naturam, inde inquam sit, ut tota natura primò personetur per propriam subsistentiam, cùm non subsit ratio, cur eodem ordine, non terminet naturam & ejus partes, quo ordine profluxit à suo principio, è contra, cùm natura personatur per alienam personalitatem, integrum est Personæ assumenti, inchoare executionis ordinem in terminando, undecunque velit, nimurum vel à partibus, vel à tota natura.

CONTRA est. Tum quia, si est personabile, nonnisi Totum, non erit in libertate assumentis, inchoare, unde voluerit, Personationem. Tum quia non est ratio, cur sicut ea Persona, quæ principium habet à natura, primò terminat naturam, cur non etiam Persona, quæ non habet principium à natura, supplet tamen id, quod fecisset propria Persona, cur inquam, non sequatur, in personando per prius vel posterius, conditionem propriæ Personæ. Tum quia, pro eo instanti rationis, pro quo non intelligitur totum, non intelligitur, in natura, indigentia subsistentiæ; cùm eam non sit nata haberi, nisi pro eo instanti, pro quo intelligitur tota. Unde negat S. Thomas, manum, esse Personam, quia non habet rationem totius. Ergo

nec intelligi potest, pro illo instanti, terminari ab aliena subsistentia, siquidem connaturalis est dicere, pro illo instanti rationis, exerceuisse VERBUM terminationem, cùm exigebat natura terminari.

PROBATOR 3. Persona est id, quod habet rationem totius, ut dictum est in materia de subsistentia, partes autem quæ tales, non habent rationem totius, hòc ipso enim non essent partes, ergo partibus, quæ talibus, non convenit ratio Persona. Ergo nec conveniet per prius, cùm in executione, assumptio à VERBO.

Objiciuntur I. Authoritates.

1. Est S. Thomæ, qui videtur oppositum sentire; sed illum pro nobis esse, ostenditur in materia de subsistentia, in quantum negat partibus convenire rationem Personæ. Ad alia in oppositum, dici potest, S. Thomam docuisse, quod partes præsuppositivæ prius sint præ toto, prius enim illa supponi debent, quæ totum, utpote causa intrinseca totius. Sed nullibi loquitur, de immediatori participatione Personæ, hoc indicare videntur verba illa S. Thomæ citata a. 5. ad 1. *Ubi assumptionem partium, docet esse priorem, in via operationis.* Ly operationis, intelligi quidem potest ab oppositis, pro statu executionis, sed etiam capi poterit, pro vi causandi, quæ est partium respectu totius, idque robatur verbis ejusdem, ibidem in corp. *Et ideo dicendum est, inquit, quod VERBUM DEI assumpsit partes humanæ naturæ, mediane toto: sicut enim assumpsit corpus, propter ordinem, quem habet ad animalia rationalem (quod certè factum est, pro ordine executionis, idque prioritate naturæ) ita assumpsit corpus & animam, propter ordinem, quem habent ad naturam humanam.*

2. Authoritas est August. qui in Epist. 3. ad Volusian. ipsa, inquit, *magnitudo divina virtutis animam vibrationalis, & per eandem corpus humanum, totumque omnino hominem, in melsus mandatum, coaptavit.*

3. Author. est Damasc. lib. 3. Fidei Orthod. c. 6. *DEI, inquit, VERBUM, per medium mentem, carni unitum est, interjectam videlicet, inter Deiparitatem, & carnis crassitatem.*

RESPONDERI potest ad utramque authoritatem. Apud Augustinum ly per eandem, accipi debet, per eandem tanquam ultimò completem naturam humanam, in ratione naturæ: & per illam, tanquam præsuppositum, ut constituantur differentialiter homo, in ratione hominis, assumptus est homo; sed non per eandem, tanquam prius natura participantem formalitatem Personæ. Eodem modo explicari debet Damasc. Quanquam ille fortassis intellexit nonnisi mediationem dignitatis, & Entis eò, quod inter Deum & corpus, media dignitatis sit anima rationalis, utpote spiritualis.

OBJI-

Disputatio IV.

153

Objicitur 2. Anima & Corpus prius natura
et assumptæ sunt, quām fuerint inter se unitæ;
ergo sunt prius natura assumptæ, quām sit con-
stituta humanitas. Antecedens probatur, quia
unio animæ ad VERBUM, non pendet ab a-
ctuali unione ejusdem ab corpus; ergo non est
posterior illa, etiam in ordine naturæ; id enim
propriæ posteriū est natura alio, quod ab alio
pendet. Idemque dicendum de corpore.

RESPONDETUR. Negando antecedens.
Probatio illius distinguitur. Unio animæ ad
VERBUM non pendet ab actuali unione ejus-
dem ad Corpus, in ratione formalis, & denomina-
tione Personæ, quā constitutatur homo. Ne-
gatur propositio. Non pendet in existendo, se-
cundum simplicem rationem unionis Personæ.
Conceditur. Certè enim in illo triduo, nec ani-
ma dicebatur homo, nec corpus jacens in sepul-
chro, quamvis utriusque parti competit ratio
unionis ad VERBUM. Addo, quod prioritas
naturæ in presenti, non ex eo pensanda sit, quod
aliquid possit manere sine alio, sed quod, per
prius natura, habeat rationem totius, cui rationi
totius, debetur Personæ.

INSTAT Suar. Corpus & anima antequam
uniantur, habent partiales suas subsistentias.

RESPONDETUR, quod non. Quia cùm nec
anima materialis, nec anima spiritualis præex-
istit unioni ad corpus, sit, ut antequam unian-
tur, non habeant proprias suas subsistentias.

Objicit 3. Valentia. Qualis est ordo natu-
ræ, in existentia ipsa rerum assumptarum, talis
etiam est ordo, in eorum assumptione; nam res
assumptæ, non prius, nec aliter existunt, nisi
quatenus assumptæ sunt: sed inter res assumptas,
talis est ordo naturæ, ut, secundum executionem,
anima simpliciter sit prius, quām corpus,
& utrumque, quām totum: ergo talis est ordo
naturæ, in ipsa assumptione.

RESPONDETUR negando Majorem. Quia
cūm in illo priori ordinis, & existentia ante
totum, non habent rationem personabilis in ratio-
ne hominis, ideo pro illo priori, non habent ra-
tionem, prius assumibilis.

INSTAT idem. Sicut partes assumptæ ex-
istunt, ex vi divinæ actionis, per quam effectivè
producuntur; ita etiam, alio quodam respectu,
existunt ex vi assumptionis, per quam propriæ
terminantur à solo VERBO. Sed quia existunt
ex vi divinæ actionis, ideo eodem ordine natu-
ræ, qui inter ipsas est, producuntur: Ergo etiam,
quia existunt ex vi assumptionis, eodem naturæ
ordine, qui inter ipsas est, assumuntur.

RESPONDETUR. Existere partium ex via
assumptionis, non aliud est, nisi existere subsisten-
tialiter, idque habendo rationem personæ; sed
hoc non competit illis, nisi ratione totius. Pa-
ritas allata non tenet, disparitas est: quia ad hoc,
ut res producatur, non plus exigit, nisi ut sit ex-

tra causas. Hinc, si sit aliquis ordo inter illas, et-
iam in productione, congruenter servari potest.
Sed in subsistendo, non tantum est necesse, ut sit
res extra causas; sed etiam est necesse, ut sit ca-
pax prius natura subsistentia, idque personativæ;
illud autem est prius natura capax, in homi-
ne, subsistentia personativæ, quod est homo;
homo autem supponit pro toto, non pro par-
tibus.

Objicit 4. Cajetanus. Quod est posterius
resolutione, est prius compositione: unio par-
tium cum partibus, est posterior resolutione:
nam in triduo, natura humana desuit esse unita
VERBO hypostaticè, & tamen utraque pars
mansit unita: Ergo, secundum executionem,
prius assumptæ fuerunt partes, quām totum.

RESPONDETUR. Negando, illas partes es-
se posteriū resolutione, in ratione personæ; ne-
que enim illæ partes, in triduo, erant Persona,
hinc autem, de hoc instituitur disceptatio. Ad-
do, illas partes mansisse unitas VERBO, quia
induerunt rationem totius, si induerunt rationem
totius, non sunt posteriores resolutione, in
ratione subsistentis.

Objicit 5. Amicus. Quod nostra senten-
tia non ita bene salvet maternitatem Beatissi-
mæ, ut opposita. Nam opposita sententia do-
cet, maternam generationem, quā virgo univit
corpus & animam humanitatis Christi, termi-
natam fuisse ad Deum; quia terminata fuit ad
copulandas partes, unitas hypostaticè.

RESPONDETUR. Negando assumptum. Ra-
tio: quia maternitas, cùm sit quid physicum,
per res physicæ salvare debet; per nos autem,
quoad statum physicum, æquè salvatur, quia
non posterius physicè, quām unita fuerint inter
se corpus & anima, secuta est unio physica Ver-
bi, sed eodem tempore & instanti illius. Dein-
de, pro eo instanti, debet salvare materna genera-
ratio Beatissimæ, pro quo instanti est physicè
Mater; sed non est nisi pro eo statu physicè Ma-
ter, pro quo accipitur totum: non enim partes
generat, sed totum; ergo, cùm per nos, pro quo
statu intelligitur esse totum, pro eodem statu in-
telligatur esse unitum VERBO: sit, ut melius
adhuc nos salvemus Maternitatem Virginis,
quia magis proportionatè dicimus, illam ge-
nuisse Deum, nempe cùm generat hominem,
qui est Deus; quod toti competit.

QUÆSTIO II.

De Incarnatione prout dicit Personam.

DE Persona fusa in Metaphysicis, pronunc,
propria hujus loci, expedientur.

DIFFI-

Tractatus II.
DIFFICULTAS I.*An Persona Christi sit Composita?*

Negas Scotus, Durand, Bonau, Almainus, Marsilius, Alensis, & citatur S. Thomas in questionibus disputatis de unione VERBI, a. 1. ad 6. & in 3. dist. 6. q. 2. a. 2. fermeque est omnium antiquorum sententia. Affirmant recentiores, citantque S. Thomam h̄c 3. parte q. 4. Ex nostris affirmativam docent Suar. disp. 7. Sect. 4. Lugo disp. 10. Amicus disp. 9. Sect. 2. Valen. disp. 1. q. 2. pun. 4. Albertinus Corollario 3. Theologico de prædicamento Substantiæ. Raynaud. de Christo.

ASSEMO 1. Christum esse quid Compositum.

RATIO asserti, est imprimis Authoritas Patrum, qui etiam inferius afferuntur. Interim citatur Athanasius, inquiens: *Nam sicut anima rationalis & caro unus est homo, ita Deus & homo unus est Christus.* Jam autem hoc est quid compositum. Synodus etiam 6. generalis actione 4. *Item confitemur Christum, ex duabus naturis compositum.* Deinde ratio asserti est. Illud est compositum, quod est unum quid ex pluribus; sed Christus est unum quid ex pluribus; nam verè habet naturam divinam, Personam divinam, naturam humanam, quæ omnia sunt plura, & tamen unus est Christus.

ASSEMO 2. Attendo ad compositionem, quæ sit in ipsa Persona, non potest dici, Christum esse compositam Personam.

RATIO asserti 1. est Authoritas Patrum. Greg. homil. 38. in Evang. *Abis hoc, inquit, ab intellectibus nostris, ut Personam Dei & hominis, redemptoris nostri IESU Christi, ex duabus Personis credamus unitam ex duabus quippe, atque in duabus naturis, hunc existere dicimus, sed ex duabus Personis compositum credere, ut nefas vitamus.* Anastasius Sinaita contra Acephalos cap. 22. *Carbolica,* inquit, *Ecclesia docet, duas naturas unitas; duas vero hypostases seu Personas in illo confiteri, vel constituere, nequam audet; quia neque ex duabus hypostasis, seu Personis, ipsum componi tradit.* Theodorus Abucara Episcopus Cariæ Opus. 2. *Compositam,* inquit, *dupliciter esse aeterni filii Dei hypostasis dicimus; dicitur enim composita ex divinitate & humanitate; & dicitur rursus composita ex anima & corpore, scut unusquisque homo; sed ex Deitate & humanitate non dicitur propriè composita sed metaphorice, seu translatè.* Ubi excludit compositionem in ipsam Personam: & compositionem ex divinitate & humanitate in Persona, dicit translate accipi; quasi diceret, esse illam compositam, cō quod sit Persona composita: videtur etiam Raynaud. citatus num. 10. non velle docere, quod in ipsam Personam sit compositio. Vide Typhanum c. 65. Ubi refert verba Theodori proximè citati. *Si Christus, inquit, hypostasis composita est, Christus opinione tua, neque hypostasis*

divina est, neque humana, sed media inter Deum & hominem; quæ fugienda impietas est. Videbis etiam infra authoritatem Dionysii, Simplicem JESUM appellantis, & tamen, JESUS, suppositum significat.

RATIO 2. asserti est. Si est composita Christi Persona: vel est composita ex seipso tribuente duplice effectum, hoc est, terminante duas naturas, humanam & divinam; vel est composita ex Persona VERBI, & persona humana; vel est composita ex Persona VERBI, & natura humana, nihil horum potest adstruere veritatem hujus propositionis; Christus est composita, in seipso, Persona: Ergo Persona Christi non est composita. Quod totum fundatur in hoc principio: *Est impossibile esse compositum, & non habere, ex quo componatur.* Minor, in quaest difficultas, tripartita est. Imprimis, Persona Christi non potest componi ex se, duas naturas terminante; nihil enim componitur seipso: eadem autem est Persona, terminans naturam humanam, & terminans divinam, & sicut albedo, seipso alba & dealbans parietem, non est composita ex seipso, & se dealbante parietem: quavis per identitatem sit alba, & mediæ non nisi unione, dealbet; ita etiam non componitur Persona VERBI, ex se per identitatem terminante naturam divinam, & ex se terminante, per unionem naturam humanam. Deinde, si Persona Christi est composita, ex se duas naturas terminante: ista compositio, vel est compositio per rationem, vel compositio phytica: si est compositio phytica: ergo est inter plura phytice; ergo phytice est alia Persona, prout terminans naturam divinam, & prout terminans naturam humanam: adeoq; sunt duæ phytice distinctæ Personæ; per quod ruit mysterium Incarnationis. Si autem est illa compositio non nisi per rationem: jam non attendis ad phrases Patrum: quz, ut dicit Lugo num. 4. intendunt significare compositionem realem; & hoc ipso, si id admittas, admittere debebis, albedinem compositam esse ex seipso, & ex se de albante per unionem subiectum, quod nemo dicit; & tamen hæ formalitates, sunt distinctæ, in albedine. Et sicut paries, diverso respectu dexter, diverso sinister, non dicitur componi ex seipso dextro & sinistro, ita nec Persona divina dicitur in se composita, ratione plurium illarum formalitatum. Et licet Persona VERBI habuerit ab æterno formalitatem terminantis Naturam divinam, & formalitatem potentis terminare Naturam humanam, tamen Persona VERBI, ab æterno, non erat composita in se; ita & in præsenti, non est dicenda composita Persona in se, potiusque, quæcumque compositio h̄c ostendetur, non ostendetur compositio in Persona ipsa, sed compositio duorum, quibus tribuitur ratio Personæ.

2. Pars Minoris, nempe quod non possit dici Persona VERBI composita ex Persona VERBI, & Per-

& persona humana, sic probatur. Quia nulla est persona humana in Christo, prout docent Patres. Rursus, nihil componitur ex seipso, seipso autem præstat Verbum, quod præstaret persona humana, & seipso personat Deitatem. Sequeretur item, quod cum nihil possit componi nisi ad minimum ex duobus, sic illuc est compo-
sitione ex persona humana & persona divina, deberent esse duas, illæ personæ. Denique si Christus est composita persona, ex persona humana & persona divina: quæro, an sub hac formalitate, sub qua terminatur à persona humana, sit Deus, vel non? Si est Deus: ergo esse divi-
nae Personæ, tribui potest à persona humana, quod est absurdum. Si autem sub hac formalitate non habet personam divinam, sed humana; debet, dari alia persona, tribuens na-
turæ humanae, ut sit Deus, eruntque jam duas personæ, adeoq; non unus Christus.

3. Pars Minoris, nempe quod non possit dici persona Christi esse composita, quia Christus componitur ex persona Verbi & natura humana, sic probatur. Tum quia, ad compositionem in aliquo genere & ratione, est necesse habere partes componentes illius generis. Sic v. g. ad compositionem substantialiæ requiriuntur partes substantialiæ, ad compositionem hominiæ, partes hominiæ: ergo etiam, ad compositionem personæ, debent poni partes componentes personam. Sed natura & persona, non sunt partes componentes personam; ergo persona Christi non potest dici composita, ratione naturarum & personæ. Subsumpti antecedens probatur, ponamus personalitatem, esse rem, vel modum superadditum: homo non dicitur esse persona composita, quamvis terminet duas naturas partiales, materiam & formam, ergo appareat naturam & personam, non esse partes componentes personam. Et sicut anima rationalis non dicitur esse forma composita, quamvis in ordine ad constituendum totum, requiriat aliam naturam partiale, quæ est corpus. Ita nec persona dicetur esse composita, quamvis requirat unam vel plures naturas.

Et certè in ratione personæ, non videtur quidquam posse componi, nisi per partiale personam, hac enim sola est proportionata ad compositionem personæ; cumque natura, quâ talis, non habeat rationem personæ, non videtur, quâ tribuere possit rationem personæ compositæ. Et sicut, si anima rationalis non haberet rationem animati, non videretur quomodo tribuere posset rationem animati; sic & natura, si, quâ talis, non haberet rationem personæ, quâ tribuet rationem personæ compositæ? Tum quia alia est hac propositio, Christus est persona composita, & alia hæc. In Christo, qui est quid compositum, est persona: seu est persona composita;

ad eummodum, quo aliud est dicere; Albedo est composita, & aliud: Albedo est compositi. Hoc posito sic urgetur. Quia nihil est ostensible in Christo, quod probet personam Christi esse compositam, sed tantum, quod sit persona composita. Tum quia est impossibile, aliquid esse in se simplex, & tamen compositum, sicut impossibile est, esse unum, & esse duo; sed persona Christi est in se simplex: ego est impossibile, illam esse compositam. Minor probatur tali expositorio. Hæc persona Christi terminans naturam Verbi, est simplex; hæc persona terminans naturam humanam, est persona Christi terminans naturam Verbi: ergo persona hæc terminans naturam humanam, est persona simplex. Minor est de fide. Majorem concedunt adversarii, estque supra probata. Addo, si persona Verbi, quæ ante terminationem naturæ humanæ erat simplex, redderetur composita: hoc ipso fieret alia persona; quia simplex & compositum, non est idem: ergo & simplex persona cum composita, non est eadem, saltem inadæquata.

RATIO 3. Desumitur, restituendo argumen-
ta ab aliis posita.

1. Argumentum est. Hypostasis Christi est eadem, quæ Verbi; sed hæc est simplicissima: eadem enim est, quæ terminat naturam divinam: & hæc est simplicissima. Quod ipsum argumentum supra est aliter propositum.

RESPONDE 1. Suarez. Licet persona Christi sit composita, cum antea non fuerit; non est tamen alia nunc quam antea. Quia hæc compo-
sitione fit per additionem naturæ humanæ ad Verbum; quæ additio, non est sufficiens ad con-
stituendam aliam personam. Et sicut in divinis, quamvis una persona distinguitur ab alia, ratio-
ne personalitatis, tamen non est alius Deus in una, & alius in alia: quia una ab altera non distin-
guitur ratione naturæ; ita hæc, è contrario, licet
hoc compositum distinguitur à Verbo secun-
dum se, non erit tamen in hoc composito alia
persona; quia solùm distinguitur ratione natu-
ræ, quæ additur Verbo, non verò ratione perso-
nalitatis, quæ utrobique est eadem.

CONTRA est. Tum quia si illa persona solùm distinguitur in ratione naturæ, & non in ratione personæ, ergo etiam, & compositio illuc est, non in ratione personæ. Tum quia vera est hæc universalis; Omne compositum distinguitur à simplici; ergo & in ea contenta hæc particuliaris; Persona composita, distinguitur à simplici, vera erit. Sed persona Christi est composita, & persona VERBI terminans naturam di-
vinam ab æterno, est simplex: ergo persona Christi, à persona VERBI, distinguitur. Tum quia ex eo, quod compositio, quæ est in Christo, fiat ratione solius naturæ humanæ ad VER-
BUM, sequitur personam VERBI non esse aliam;

ergo

P
MLOD
DWSKI
3.6.4.
VI
6

ergo etiam, ex eodem principio, sequitur non esse compositam; non est enim major ratio de uno, quam de alio. Tum quia hic expositorius Syllogismus verus est. Hæc persona VERBI, terminans naturam divinam, est simplex; Hæc persona composita, est persona VERBI, terminans naturam divinam; ergo hæc persona composita, est persona simplex: quod contradictriorum est. Tum quia additio humanæ naturæ ad VERBUM, non est sufficiens, ad constituendam aliam personam; ergo nec est sufficiens, ad constituendam personam compositam, tora item distinctio, est ratione naturæ additæ Verbo, non verò ratione personalitatis, quæ utroque est eadem; ergo utrobiq; non composita. Tum deniq; quia querere restat: si non est mutata persona, qui evaluit composita? & quid additio naturæ humanæ addat, ut illa persona sit composita?

RESPONDET 2. Lugo, retorquendoq; argumentum, querit: Album in quantum est album, & in quantum album est concretum accidentale, an sit idem album, quod prædicatur de Petro, an aliud? Si est idem album: ergo possumus dicere, Petrus est hoc album, quod prædicatur de concreto accidentali; & per consequens, Petrus est concretum accidentale, quod est illud album. Si verò est aliud album: ergo in Petro sunt duo alba.

CONTRA est. Hic expositorius: Hoc album, est concretum accidentale; hic Petrus, est hoc album: ergo hic Petrus, est concretum accidentale, hic, inquam, expositorius majorem falsam habet. Quia, etiam in exposito, proportionata distributio locum habet, quæ hic non servatur; nam si servaretur, deberet esse illius primæ propositionis hic sensus: Omne illud quod est hoc album, est concretum accidentale, quæ propositio est falsa; vera autem est hæc: Omne quod est hæc Persona Verbi, terminans naturam divinam, est simplex; si enim hæc universalis, non esset vera, vera esset hæc particularis: Aliquid, quod est hæc Persona Verbi terminans naturam divinam, non est simplex. Quod si hæc particularis est vera, reddit argumentum factum; & insuper sequitur, Trinitatem, & esse Trinitatem personarum, & non esse, esse, ut supponitur, non esse autem, quia non esset simplex persona Verbum. Rursus quounque respectu dixeris, Christi personam esse simplicem, eo ipso negare debes, illam particularem. Nam nullus est respectus, & nulla formalitas tribuendi illi simplicitatem, nisi sub formalitate terminandi naturam divinam; quæ tamen formalitas est illuc expressa. Deinde quando dico: Petrus est hoc album, & quando dico: hoc album est concretum accidentale. Quamvis idem album importetur, importatur tamen in alia suppositione; unde, ex ea parte; quatenus idem album importatur, non erunt duo alba in Petro; ex hac

autem parte, in quantum in alia suppositione sumitur, facit, ut ille expositorius non concludat, utpote constans quatuor terminis. Jam autem pro eadem Persona supponit, tam terminatio Verbi, quam terminatio naturæ humanæ; hinc fit, ut noster expositorius concludat, non concludat expositorius retorsionis. Nihil denique est absurdum, concedere, Petrum, accipiendo illum pro hoc albo demonstrando illud, esse concretum accidentale; quamvis in quantum componitur ex materia & forma substantiali, non sit concretum accidentale; est autem absurdum dicere, Personam Verbi terminantem Verbum, esse compositam.

RESPONDET 3. idem Lugo. Post unionem hypostaticam resultare quidem personam compositam, quæ persona composita prius non erat: non tamen resultare aliam personam simpliciter, sed aliam secundum quid hoc est, personam compositam. Addit, strictè loquendo, personam illam compositam ut sic, non esse dicendam personam simpliciter, sed personam compositam; cum enim reduplicet aliquid superad ditum personæ, non est sola persona, sed persona & aliquid aliud. Sic etiam Petrus albus, non est Petrus simpliciter, sed Petrus albus; quia per illam reduplicationem, loqueris de aggregato ex utraque parte: aggregatum autem ex utraq; parte, non est una pars, sed utraque simul. Quare sicut non possumus dicere, Materia & forma est materia: Petrus & Paulus, est Petrus; ita similiter etiam persona Verbi, ut est persona terminans humanitatem, non est persona Verbi solum, sed persona Verbi & aliquid aliud; ac per consequens, loquendo de persona Verbi, sub ea reduplicatione, seu prout est jam persona composita, non debet dici persona simpliciter, sed persona composita: quæ quidem, loquendo in eodem sensu stricto, non est, ut sic, eadem persona, nec alia simpliciter: quia, ut sic, non est persona simpliciter, sed persona composita; sicut Petrus albus, ut Petrus albus, non est Petrus simpliciter, sed Petrus albus.

CONTRA est: Tum quia in quounque sensu ostendetur, resultare aliam personam secundum quid, illud secundum quid, non importabit compositionem in persona, sed compositionem ex persona & natura; consequenter nec dici debet, personam, secundum quid, esse compositam: sed tantum esse personam aliquid, quod est compositum. Tum quia bene possum prædicare: Animal rationale est animal, ergo etiam bene possum prædicare: persona composita est persona. Et, si homo subsisteret dupli modo personalitatis, non inde sequeretur illum non esse personam: ergo nec sequetur, quod non possit dici, persona composita est persona. Quando autem non potest dici, materia & forma est materia: hoc inde proficitur; quia, ad veram prædicationem, est necesse, esse identitatem inter

intersubjectum & praedicatum; qualis in dicta propositione non esset: forma enim non habet identitatem cum materia, quæ praedicatur, jam autem in ratione personæ compositæ, habetur identitas cum persona; est enim persona quasi genus metaphysicum, ad personam simplicem & compositam; genus autem & pars superior metaphysica, habet sibi debitam identitatem cum suo inferiori. Tum quia, si non possum dicere, persona composita est persona: sicut non possum dicere, Materia & forma est materia; ergo inter personam compositam, & personam simpliciter, non est identitas, accipiamus ergo illam partem, & illud additum, quod non dicit identitatem cum persona: quæro, vel illud est natura, vel persona? Si est persona, & tamen non dicit identitatem cum persona: ergo & est persona ut supponitur, & non est persona, cum non dicat identitatem cum persona, quod si illa pars illud additum, est natura: quæ fit, ut faciat compositionem in persona?

2. Argumentum quod proponit etiam Amicus. Si Verbum componit cum humanitate personam, ergo componit personam humanam, cum non possit componere personam divinam; ergo in Christo est persona humana; ergo ultrem in Christo sunt duas personæ, quod est contra Concilia.

RESPONDET Amicus. Concedendo priam consequentiam. Nam sicut humanitas dat Verbo esse hominis, ita constituit illud in esse personam humana; quia dicitur persona humana vel divina, à natura in qua subsistit. Concedit item secundam consequentiam. Nam sicut in Christo est natura humana, dans Verbo esse humanum, ita est & suppositum humanum, non essentialiter, ut est divinum: sed denominative. Tertiam autem consequentiam negat. Quia non est in Christo duplex subsistens, sed una tantum; quæ, ut subsistit in natura divina, dicitur divina; ut subsistit in natura humana, dicitur humana: sicut subiectum habens duplum formam, non dicitur duplex, sed unum; nam ad multiplicationem subiecti denominati, non sufficit sola multiplicatio formæ denominantis.

CONTRA est. Tum quia quod humanitas est Verbo esse hominis, procedit exinde, quia dat naturam, adeoque esse hominis pro natura sumpti; sed cum non est humanitas ulla modo esse persona humana, non habet enim esse illius: quomodo constituet in esse personam humana? Nego item quod persona dicatur humana vel divina, à natura in qua subsistit; sed à sua conditione, ordine, Esse. Deinde si in Christo est suppositum humanum, ut ipse concedit, est etiam suppositum divinum, quomodo non sunt duas personæ? Deinde, vel una eademque & indivisibilis subsistens, in quantum subsistit in natura divina, vocatur subsistens divina: in

quantum in natura humana, vocatur subsistens humana: vel non eadem? Si eadem: ergo non est composita, cum in divina subsistens, non sit compositio. Sinon eadem? ergo das duas in Christo personas. Tum quia est impossible componi personam humanam, & non esse personam humanam: conceditque id responso, & tamen Phrases Patrum enuntiant, non esse in Christo personam humanam. Deinde, persona divina, non est persona humana; in Christo est persona divina: ergo in Christo non est persona humana. Tum quia, quamvis ad multiplicanda subiecta, non sufficiat multiplicatio formarum; nihilominus multiplicatio ipsarum formarum sufficiens est, ad se multiplicandas. Porro in Christo sunt multiplicatae personæ: nam dicas in illo esse personam humanam, & personam divinam, quod si dicas esse unam, duos effectus præstantem; ergo non debes imprimis dicere, in Christo esse personam humanam, sed personam divinam supplementem vi-ces humanae.

ASSERO 3. Accipiendo nomen personæ, pro eo, quod debeat ex illa unione, seu prototo hypostatico, sic persona Christi est quid compositum.

RATIO: Quia totum hypostaticum plura dicit unita.

Si item nomine personæ compositæ accipias, quod sit persona compositi. Hic sensus concedetur. Ratio: quia est de fide, quod Totum hypostaticum ingrediatur persona, & quod in illo, habeat se, per modum termini.

Denique hoc sensu admitti potest persona composita, quod sit persona, non in una, sed in duabus naturis, subsistens, hocq; voluit S. Thomas q. 2. a. 4.

DIFFICULTAS II.

Solvuntur Objectiones.

Æ petuntur tum ex Auctoritate, tum ex ratione.

Explicantur Auctoritates in oppositum.

AUTORITAS I. 5. Constantinopolitani Concilii Collatione 8. Canone 4. Sancta, inquit, Dei Ecclesia utriusque perfidia impietatem re- jiciens, unionem Dei Verbi ad carnem, secundum compositionem confitetur.

RESPONDETUR. Non asserit Concilium, quod illic sit compositio in ipsam personam, sed non nisi quod illic unitio sit, quæ non sit sola moralis, vel per demandationem, ut Christus gerat personam Dei, sed quod sit unitio, secundum compositionem physicam, constantem duabus naturis, & unicâ persona Verbi, quod innuit Lateran. sub Innocentio III. de fide c. i. Verus homo, inquit, IESVS factus ex animarationali, & humana

* o humana

D
MILO
OWSKI
13. c. 4.
VI
6

humana carne compositus. Ubi clare de compositione physica naturæ humanæ, & persona Verbi, loquitur; non autem de compositione in persona: & eodem modo explicari possunt plures authoritates Patrum.

2. AUCTORITAS Damasceni, qui lib. 3. Fidei c. 14. Reliquit inquit, igitur, ut dicamus *solidam hypostasim Christi compositam.* Ponitur item c. 3. *Naturas unitas ad invicem fuisse in una composita hypostasi.*

RESPONDETUR. Etiam illo priore loco non plus velle Damascenum quam Christum esse compositum ex duabus naturis, & persona Verbi. Secunda autem auctoritas non debet accipi, de persona formaliter sumpta, propter dicta superius; sed debet sumi prototo hypostatico. Hanc autem fuisse mentem Patrum, colligi potest ex verbis Lateran: decernentis, quod verba Constantinop. Synodi, propriè accipientis. Ibidem hanc compositionem Can. 6. explicat, quod propriè, & secundum veritatem, Christus in duabus naturis subsistat, ubi nihil agitur de compositione in persona, sed de compositione totius hypostatici, idque colligitur ex Petro Diacono, quid de Incarnatione & gratia c. 2. *A Sanctis, inquit, Patribus, adunatione divinitatis & humanitatis, Christus Dominus compositus predicatur.* Ubi hæc adunatio rejicitur, non in compositionem in persona, sed in compositionem totius hypostatici, vel in compositionem ex duabus naturis, & persona Verbi.

3. AUCTORITAS apud Raynaudum est Dionysii c. 1. *Ex qua (supple humilitate nostra) ineffabiliter compositus est simplex IESVS.*

RESPONDETUR. Hunc locum esse potius pronobis, JESUS enim supponit pro persona, & tamen appellatur simplex. Directè autem dici potest, nihil hinc agi, de persona compositione in se; sed tantum de compositione persona divina, seu unione cum natura humana.

4. AUCTORITAS est Origenis lib. 2. contra Celsum. *Vnum est id, quod cum Dei Verbo est compositum.*

RESPONDETUR. Etiam hinc nihil haberide compositione in persona, sed solum significatur unio substantialis naturæ humanæ cum Verbo.

5. AUCTORITAS Athanasii dialogo 5. de Trinitate *Christus est unica persona, composita ex Deo & humana natura.*

RESPONDETUR. Agi hinc de toto hypostatico. Vel certè vocatur hæc persona composita, hoc est unita, & quod sit compositi. Est autem hanc mentem Athanasii, exinde colligitur; quia ita dicit hanc personam esse compositam, sicut quis homo communis, constat ex animali parte, & ex eo, quod est rationis participes; & tamen persona hominis non appellatur composita, sed compositi humani. Unde posset ulterius dici, quod ly persona possit accipi, & pro ratione formalis personandi: & hanc nullo

modo esse compositam dicimus; & quod possit etiam sumi pro concreto, ex illaratione personandi, & ex eo quod personatur: quod in dubio compositum est; sed inde non sequitur, personam non pro toto hypostatico pullulante acceptam, esse quid compositum.

6. AUCTORITAS est. Augustini in Enchiridio c. 14.

RESPONDETUR. Hoc solum velle Augustinum, quod Christus sit admirabilis modo connexus unigenito Dei; hoc est, unita substantialiter Verbo natura humana; sed illic nihil agitur de compositione in persona.

7. AUCTORITAS est S. Maximi. Centurie 4. ex variis c. 56. *Ad componendam hypostasim fit concursus duarum naturarum, non autem ad componendam unam naturam.*

RESPONDETUR. Ly ad componendam hypostasim, supponit, pro ly ad componendum Totum hypostaticum; in quo indubie, sunt due naturæ, humana & divina, insuperque persona Verbi; non autem id debet accipi de compositione personæ in se.

8. AUCTORITAS est Cyrilli lib. de SS. Trinitate c. 18. *In Christo unam Personam compositam colimus.*

RESPONDETUR. Per ly compositam, intelligi personam unitam, vel certè accipitur hinc persona, prototo hypostatico.

9. AUCTORITAS Anastasi Sinaite lib. 7. a. 8. Contemplationis in Hexameron. Ubi ex variis deducit, designari personam Christi compositam.

RESPONDETUR. Illic sumi ly compositam, pro unitam.

10. AUCTORITAS Bernardi Serm. 2. in Cant. ubi appellat personam Christi compactam.

RESPONDETUR. S. Bernardum hoc solum velle, quod illa persona sit unita; & quod sit terminativa, non tantum naturæ divinae per identitatem, sed & naturæ humanae per compactiōnem physicam, hoc est unionem.

II. AUCTORITAS Petri Diaconi lib. de Incarnatione c. 3. *A SS. Patribus, adunatione ex divinitate & humanitate, Christus Dominus noster compositus predicatur.*

RESPONDETUR. Hoc solum significari, quod hoc totum, quod est Christus, habeat duas naturas substantialiter unitas.

Argumenta à Ratione.

OBJICIT 2. Suar. Terminus hujus unionis non est simplex: ergo est compositus; nam hæc duo immediatè & contradictoriè opposita sunt.

RESPONDETUR. Terminum hujus unionis non esse simplicem secundum naturas, esse simplicem secundum terminationem.

OBJI-

OBJICIT 3. idem. Magis est compositus Christus, ut est hic homo, quia sola humanitas; quia Christus intrinsecè includit humanitatem, & aliquid aliud.

RESPONDETUR. Quod sit magis compositus, non oritur id ex compositione in ipsam et personam; sed ex compositione, ex persona Verbi & natura humana, quam compositionem non dicit humanitas.

OBJICIT 4. Amicus. Ad propriam compositionem requiritur distinctio realis, conjunctio secundum esse, & non secundum situm, & quod unum habeat se per modum actus, aliud per modum potentiae; haec omnia reperiuntur in praesenti, de duabus enim prioribus clarum est: de postremo sic probat. Verbum habet propriam rationem actus, non informantis, sed terminantis, humanitas etiam rationem terminabilis; Ergo se habent per modum actus & potentiae.

RESPONDETUR. Haec ratio probat dari in Christo totum hypostaticum, sed non probat compositionem in persona; nulla enim formalitas in persona ostendi potest, quia in persona, ut persona est, rationem actus & potentiae involvat. adeoque quae fundet rationem compositionis in persona.

INSTAT Amicus. Quamvis in praesenti difficultate non ostendatur, quod se unum habeat per modum actus, aliud per modum potentiae: nihilominus hoc non obstat compositioni; quia ad compositionem non plus requiritur, quam unio duorum, ad constitendum unum, concurrentium. Sicut partes quantitatis, licet non concurrent ut actus & potentia, adhuc componunt quantitatem. Cujus anterior ratio est: quia compositum adaequatè, contradistinguitur simplici, inter quae non datur medium: sed persona Christi non est simplex: ergo compo- sita.

RESPONDETUR. Hanc ipsam minorem fuisse probandam, quod non facit Amicus.

OBJICIT 5. Lugo. Haec propositio sine addito, & sine ulla reduplicatione est vera: Christus est compositus. Ergo etiam sine addito potest dici: Christus est persona composita. Nam sicut persona Christi in recto dicit solum suppositum, sic etiam Christus dicit hoc ipsum in recto; si enim persona Christi in recto, non idem diceret, quod Christus, non posset persona Christi simpliciter dici, & praedicari de Christo.

RESPONDETUR. Ly Christus dicit quidem in recto hoc, quod dicit persona Christi, sed in super aliud aliud. Neque enim novum est, quod aliud dicat idem in recto, quod dicit aliud; & in super aliud plus, v.g. homo dicit in recto, quod dicit animal, & simul plus. Quia vero dicit hoc in recto Christus, quod persona, fit, ut de persona praedicari possit, saltem praedi-

catione inadaequata: ex eo vero, quia plus importat in recto Christus, quam persona, fit ut aliquid verificari possit de Christo, quod non potest verificari de persona; ad eum modum, quo de homine praedicatur animal, idque in recto, non tamen quicquid praedicatur de homine, praedicari potest de animali: sic ergo, non quicquid potest praedicari de Christo, potest praedicari de persona, quantumvis persona de Christo praedicari possit, & è contra.

ADDO, quod ly Christus non sumatur semper pro persona; non enim est consuetum dicere: Christus terminat naturam humanam; & tamen recta haec locutio foret, si non plus diceret Christus, quam persona.

INSTAT idem. Quia, in ipsis propositionibus, attendendum est ad usum communem; usus autem communis aliquando usurpat subiectum in sensu materiali, aliquando in formali; & tamen utrobique est propria locutio. Sic vox album indifferens est, ut accipiatur in sensu materiali: ut cum dicimus, album est dulce; indifferens etiam est, ut sumatur pro formalis: ut cum dicimus, album est concretum accidentale; idque ideo quia, utsi propriè in utroque sensu accipit illum terminum. Idemque est de concreto substantiali. Sic v.g. ly homo, quantumvis in recto nonnisi unā partem videatur importare, hoc est, subiectum, humanitatem vero nonnisi de connotato; tamen etiam in ipsis concretis, ly homo pro formalis sumitur. Sic v.g. dicimus: Homo est compositus ex anima & corpore; & est ista propositio vera, in sensu proprio; quia vox homo, ex usu hominum, potest facere sensum formalem. Ita ergo & illa propositio: Christus est persona composita, est vera in sensu proprio; quia ex eodem usu, vox Christus, potest facere sensum formalem, & supponere pro toto composito.

RESPONDETUR. Concedendo totum, quia nos negamus personam Christi compositam in se esse, non autem sumendo illam, pro toto hypostatico.

OBJICIT 6. Raynaudus. Christus persona composita dicitur, non quidem ratione subiectivæ, sed ratione naturarum, simplicissimæ illi personalitati substantium; ad personam enim concurrent, & personalitas, & natura.

RESPONDETUR. Imprimis haec ratio non impugnat assertum secundum. Et est pro asserto tertio. Addo, si Christus est persona composita ratione naturarum, potius deberet dici composita natura, quam persona. Et quamvis ad personam concurrent, personalitas & natura: concurrent tamen, tanquam terminans & terminatum: & cum terminans supponat pro persona, si terminans non est compositum, nec persona erit composita.

INSTAT 1. idem. Impossibile est dari unum non simplex, absque compositione; atqui Christus

stus est quid unum; nec tamen simplex; cum sint in eo, persona una, & duæ naturæ; ergo.

RESPONDE TUR. Christum esse quid simplex, ratione personæ, & ipsius præcise hypostatici; licet sit compositus ratione totius hypostatici.

INSTAT 2. Ubi plura realiter distincta interveniunt, ita, ut ex illis exurgat unum, ibi necessariò admittenda est compositio; at qui considerando in Christo naturam humanam, & personam Verbi, rectè dicimus esse plura & unum, unumque exinde exurgere, Christum; ergo.

RESPONDE TUR. Etiam hoc argumentum procedere de compositione totius hypostatici, non autem de ipsa hypostasi.

INSTAT 3. Compositum illud, non potest dici, quod sit una natura; ergo poterit dici una composita persona.

RESPONDE TUR. Sicut vetat fides dicere, quod sit in Christo una natura; ita vetat deductio Theologica dicere, quod sit composita persona in se, in linea personæ. Erit ergo unum, tertio sensu; hoc est unum totum hypostaticum, compositum ex simplici, ut ante, persona divina, & duabus naturis.

OBJICIT 7. Compositio non aliud est, quam unio plurium ad constituendum idem aliquid; sed de fide est, humanitatem, quæ est distincta à Verbo, uniri subsistentia Verbi, ad constitutandam unam personam, quæ est Christus; ergo in Christo est vera compositio, ex subsistentia Verbi & humanitatem.

RESPONDE TUR. Concedendo totum, sed inde non sequitur, quod persona Christi in seipso sit composita.

INSTAT idem. Terminus hujus unionis non potest esse simplex; ergo est compositus. Antecedens probatur. Tum quia terminus ille in tempore resultat. Tum quia terminus resultans est conflatus ex multis, nempe ex subsistentia & humanitate, ergo terminus resultans non est simplex, sed compositus.

RESPONDE TUR. Concedendo totum: nam terminus resultans, est totum hypostaticum, quod certè est compositum; nec terminus resultans est persona divina, quæ ab æterno generatione resultavit, & eadem, in tempore, totum hypostaticum ingressa est; unde terminus, secundum superioris dicta, dupliciter spectatur; & pro termino, quod est totum ex naturis duabus, & persona Verbi, constitutum; & hic terminus est quid compositum. Deinde potest sumi terminus, pro dante rationem per se stantis ultimò, & hoc est persona; quæ non probatur, esse, in se quid compositum.

QUÆRES, quid sit sentiendum de principio, quod ponit in hac materia Arriaga disp. 28. n. 3. Personam scilicet Christi in duplice statu posse considerari. *Primus* est quem habuit ab æterno: in hoc statu est omnino simplex realiter.

Deinde, possumus considerare personam Verbi, componentem cum natura humana Christum: & sic dicitur illa persona composita; illud enim unum substantiale non est natura: ergo una persona. Addit, licet Verbum non habeat subsistentiam absolutam à natura humana, vel per illam: habet tamen, quod in esse hominis subsistat, adeoque quod sit homo. Addit denique, rationem personæ non variari per hoc, quod subsistat in hac vel illa natura; sed solum quod subsistat ex hac, vel illa, personalitate. Ideoque Deus est tres personæ, quia subsistit, in tribus personalitatibus; Christus autem est una persona, quia subsistit in una personalitate, subsistente in duabus naturis. Sed. Concedo duplice illo modo posse considerari personam Verbi; nego tamen, quod, ex humanitate, & persona Verbi, constituant ipsa persona Verbi composita, sed totum hypostaticum, quod est compositum; licet habeat ab humanitate, quod in esse hominis subsistat, & quod sit homo, in quantum ly Homo supponit etiam pro humanitate: non autem in quantum supponit pro persona; quia rationem personæ homo Christus, habet à Verbo. Et sicut non variatur persona per hoc, quod subsistat, in hac vel illa natura; ita nec evadet composita, ex eo, quod uniat naturæ humanæ. Quod autem ratio personæ non sequatur rationem naturæ, pro nobis servit.

DIFFICULTAS III.

An saltem sit in Christo tertia natura?

EX recentioribus tractant hanc questionem, Albertinus, Coroll. 3. Theolog. de prædicamento substantiæ. Tannerus disp. 1. q. 3. n. 37. Lugo, d. 3. à Sect. 2. Arriaga d. 19. Sensus tituli est: Ex anima rationali, & ex corpore, evadit tertia natura, quæ est homo: estne quid simile in Christo?

Punctum Difficultatis 1.

Ostenditur non esse in Christo tertiam naturam.

DISCENDUM est. Non esse tertiam naturam in Christo.

PROBATOR 1. Authoritate Damasceni Serm. aduersus Acephalos. *Neque una, inquit, composita natura inde conflata, sed duæ vera sunt, perpetuoque manebunt naturæ.* S. Maximus apud Euthimum in Panoplia. titulo 15. *Naturam unam compositam, Christum dicere, omnino recusamus.*

RESPONDE BIS. Hæc dicta Patrum accipi debere, quod non sit una Christi natura, qualem posuit Eutiches, resultans scilicet ex commutatione, vel permutatione earundem.

CON-

CONTRA. Quia, quamvis primarium intentionem fuerit Patrum, damnare errorem Eutichetis, primum tamen erat advertere, quod saltem ex illis non commixtis, nec mutatis, tertia pulchritudinaturae; & tamen universaliter enuntiant, non esse illuc tertiam naturam. Hinc allata responsio non vult dicta Patrum simpliciter, & ut sonant, accipere.

PROBAT 2. Lugo cum communi. Natura humana, & divina, singulæ sunt perfectæ & compleæ, in ratione naturæ: ergo ex utraque non potest resultare una natura composita; quæ si vere & propriæ una; hæc enim non potest resultare, nisi ex entibus incompletis & imperfectoribus, ordinatis ad se.

RESPONDERI potest ex Arriaga, rejiciente hanc rationem, tanquam insufficientem. Quia, si ratio entis completi non impedit, quominus due illæ naturæ uniantur unione per se; & faciant unum per se; non capio, inquit, quominus possit impedit, ne faciant unam tertiam naturam per se; quandoquidem uniti per se, & facere unum per se, est omnino idem apud omnes, rejiciero id potius in id debet, quia duæ illæ naturæ non uniantur immediatè inter se, sicut nec duæ animæ, aut duo Angeli.

CONTRA. Tum quia possibilis est unio immediata naturæ divinæ & humanæ, ut dictum supra, ea que accidentalis; de qua tamen verum sit dicere: est immediata unio; & tamen eo causa, non esset communicatio idiomatum inter illæ naturas, multoque magis non resultabit aliquæ tertia natura; ergo præcisè ex sola immediata unionis, non debet argui tertia natura. Tum quia non ponit Lugo illæ naturas uniri per se. Tum quia melius redditur ratio, cur non fiat tertia natura, ex humana & divina, quando redditur ultimior ratio; sed à Lugone redditur ultimior ratio: quia si qua ratur; Cur ex natura humana & divina, non fiat tertia natura? respondet per Arriaga, quia inter illas non est unio immediata: querere restat, cur inter illas non sit, nec potuerit esse unio immediata, ut supponitur, substantialis? respondere est, quia sunt, in ratione naturæ, compleæ & perfectæ. En Lugonis rationem ultimam.

CONFIRMATUR ex Lugo. Quæ sunt duo simpliciter, non sunt unum simpliciter, sed vel duo, vel unum secundum quid; cùm ergo illæ duæ naturæ sint totales & compleæ, non possunt esse una natura simpliciter; sed duæ simpliciter, una vero impropriæ. Ratio autem est, quia ex duobus entibus compleatis, non fit unum ens simpliciter, sed solum ex duobus incompletis, vel ex uno incompleto, & altero completo; ut cùm ex personalitate Verbi, & humanitate Christi, quæ in ratione subsistentis incompleta est, fit unum per se; jam autem ex duabus animabus v. g. non potest fieri una anima.

RESPONDET Arriaga præter superiori allata. Hoc ipsum, quia non possunt illæ animæ v. g.

esse simpliciter unum, referri in id debet, quia non possunt habere unionem per se. Deinde, quæ sunt duo simpliciter in aliquo determinato genere, possunt in alio esse unum simpliciter; ergo licet in ratione naturæ talis, scilicet puræ humanæ, & puræ divinæ, sint duæ naturæ, humanitas & divinitas, non propterea impediuntur, quominus in ratione alterius naturæ, ut sic dicam, majoris, possint esse unum; ut duæ guttæ aquæ separatae, sunt duæ absolutæ & simpliciter, & tamen si uniantur, faciunt unam aquam, majorem quilibet seorsim.

CONTRA. Tum quia, quamvis quæ sunt duo simpliciter, possint esse in alio genere unum simpliciter; tamen in eo, in quo erunt unum simpliciter, debebunt jam non esse completa & perfecta; ergo stabit, in omni eventu, quæ sunt duo simpliciter, non posse esse unum simpliciter. Antecedens probatur. Quia, si quæ sunt duo simpliciter, dum sunt unum simpliciter, in illo genere essent duo simpliciter; & essent duo simpliciter, ut supponitur, & non essent; quia duo, dum duo sunt, unum non sunt. Tum quia, quod attinet ad instantiam de aqua, etiam illæ duæ guttæ, dum sunt unitæ, desinunt esse duæ simpliciter; cùm tamen non appareat (ex iis, quæ probantur contra Eutichetem) quomodo desinere possint naturæ, ne sint duæ simpliciter? Deinde, quod est esse duas aquas absolutæ & simpliciter, hoc solum significat, quod habeat unaquæque suos terminos: sed non significat, unamquamque non esse complebilem, ut ita dicam, in ratione identitatis terminorum; continua enim sunt, quorum termini iidem; & si hanc, ut ita dicam, complebitatem non haberent, ex duabus guttis, non resultaret una major aqua, non appareat autem, quam similem incompletionem habere possit natura divina, & humana? Tum quia non ideo, à priori, aliqua sunt duo simpliciter, quia non possunt habere unionem immediatam; sed ideo non possunt habere unionem immediatam, quia sunt duo simpliciter; negatio enim unionis immediatae, supponit illam dualitatem, non ponit; ergo melius responderet ad quæstionem: Cur ex illis non fiat tertia natura? quia sunt duo simpliciter; per aliquid enim ultimatus.

PROBATUR 3. Conclusio. Quia, ex natura humana & divina, in Christo, fieri tertiam naturam, vel accipitur hoc sensu, quod ex illis resultet unum collectum: & sic in re, verum erit, resultare aliquid tertium; non tamen dici debet, tertia natura. Quod in re resultabit aliquid tertium, ratio est: quia resultabit totum, seu collectum, duas illas naturas complectens. Quod ipsum probatur. Quia ex duobus lapidibus resultat totum, quod est par lapidum: ex unitibus plurificatis, unus numerus; & cùm unicuique naturæ insit suus numerus, hoc ipso etiam ex illis naturis resultabit. Quæ omnia in hoc resolvuntur, quia totum resultare ex duobus, est resultare

P
MIOD
OWSKI
13. c. 4.

V
6

sultare collectum, plura in se habens, quam sit unumquodque singillatim; hoc autem in omni collectione sit: quia & esset collectio, ut supponitur, & non esset, nihil enim colligeret. Quod autem illud collectum seu totum, non sit appellandum tertia natura, referri debet & in authoritates Patrum, & in rationes praescriptas. Rursum naturam humanam & divinam, fieri tertiam naturam, accipi potest hoc sensu; quod ex illis duabus naturis, fiat aliquid tertium, perfectum, & unum, indistinctum ab illis, in re, simul sumptis, quod tamen non sit illa singula, & sit singulis perfectius, evadatque completum. Sic, ex anima rationali, corpore, & unione, resultat homo, qui jam est quid completum & perfectum; qui homo indistinguitur re, ab illis tribus simul sumptis; non tamen est homo anima, nec homo corpus; esseque hominem, est quid perfectius singulis, & dicit rationem completi. Eo sensu, non evadit in Christo, ex natura divina & humana, aliquid tertium. Quia hujus sensus *Tertium*, est completum evadens: sed ex illis duabus naturis non potest evadere completum; quia completum non evadit, quod in ante supponitur completum: natura autem humana in ante, supponitur esse completa. Major probatur, evaderet enim hoc quod habet, & inciperet esse quod in ante fuit, quomodo autem incipiet, si fuit? ergo, si modo evadit completum, appareat, quod in ante non fuisset completum. Quod autem natura humana in ante jam supponatur completa, ratio est: quia physice natura humana dicit corpus, animam, unionem; haec autem praesupponitur habere, non ex vi unionis cum natura divina, metaphysice vero natura humana, est animal rationale: ex quibus praedicatis, unumquodque non esset, si physica illa non essent, ex quibus simul sumptis, unumquodque illarum sumitur.

Punctum Difficultatis 2.

Perstringuntur Objectiones.

OBJICITUR 1. Authoritas Cyrilli citata, in qua dicitur unam fuisse naturam Verbi incarnatam, & Athanasii: *Nam sicut, inquit, anima rationalis & caro, unus est homo, ita Deus & homo, unus est Christus.*

RESPONDETUR. Quod attinet ad authoritatem Cyrilli, illi alias satisfactum. Authoritas Athanasii, non vult in omnibus similitudinem; sed non nisi in hoc: quod sicut est illuc unum compositum, ita in Christo est una Persona.

IN STABIS. Authoritatem ipsam in argumentum a priori aptando. Ex anima rationali & corpore, illorumque unione, evadit tertium quid, nempe homo; Ergo & ex unione naturae divinae & naturae humanae, evadit tertia natura.

RESPONDETUR. Disparitatem esse ex di-

cis, quia cum anima rationalis & corpus sint substantiae incompletæ, ordinatae ad hoc, ut constituant hominem, non mirum est, quod acquirant ex illa unione completionem, ita ut jam evadat homo; talis autem incompletio, nec naturæ humanae, nec naturæ divinae competit.

OBJICITUR 2. Ex eosolū, ex natura humana & divina, non evadit tertia, quia sunt completæ; sed id non obest, quominus ex illis evadat tertia natura. Quod probatur. Quia elementa sunt quid completum, & tamen ex illis evadit tertia natura misti.

RESPONDET 1. Arriaga. In hac sententia elementa facere unam tertiam naturam, quia uniuntur immediatè inter se in ipsa natura, non in personalitate aut subsistentia; in nostro vero casu, unionem solū esse in personalitate, non in natura. Addit, in hac sententia, elementa quidem esse in mixto, non tamen per illa constitui tertiam naturam, sed per aliam tertiem formam substantialem. *Hac Responso*

NON SATISFACIT. Tum quia, quamvis elementa sunt quid completum, uniuntur immediatè inter se, idque unione in natura, ita ut resultet tertia natura; ergo & in praesenti resultabit tertia natura. Tum quia, etiam posito, quod sit facta unio in personalitate, quare restabit: quæ sit ratio, cur non potuerit fieri unio in natura, humanae & divinae naturæ, ita ut evadat ex illis tertia natura? cum unio elementorum in natura, fieri possit. Tum quia in mixto, non per elementa constituitur tertia natura, sed per formam superadditam tertiam; ergo etiam in Christo constituetur tertia natura, non per illas duas, sed per Christicitatem; ut in simili loquitur.

RESPONDET 2. Lugo. In hac sententia, natura elementorum non sunt omnino completæ, sed aliquo modo incompletæ, cum se extendant ad ulterius complementum, licet possint connaturaliter existere seorsim, sicut una pars aquæ, licet seorsim possit existere, adhuc est complebilis per aliam partem aquæ. *Hac Responso plenè*

NON SATISFACIT. Quia si habent jus extendi seorsim, non appetat jam, quomodo non sint completum quid, in omni sententia? Illud quod assertur de aqua, non convincit, quia guttarum unaquæque est completa, cum illarum completio sit habere proprios terminos, licet non sit completa, qualis non possit continuari, ut sit, dum unitur alteri guttae, non appetat autem, quid simile conveniat, vel elementis, vel duabus naturis in Christo?

RESPONDETUR 3. Falsum quidem est, elementa esse formaliter in mixto, sed posito quod essent, posset assignari disparitas ex S. Thoma h[ic] q. 2. a. 1. in corp. Quod fieri possit unum tertium, etiam ex completis & perfectis, modo transmutentur: & ita ex elementis fit mixtum,

xtum, & quia natura divina & humana, non potest subire mistionem, ideo nec ex illis evadit aliqua tertia natura. Quod autem natura divina non possit subire mistionem, rationem dat ibidem S. Thomas. Primo. Quia natura divina est omnino immutabilis, ergo in aliud converti non potest, cum sit incorruptibilis: nec aliud in ipsam, cum sit immutabilis. 2do. quia id quod est commixtum, nulli miscibilum est idem specie: differt enim caro a qualibet elementorum specie: & sic Christus non esset eisdem natura cum Patre, nec cum Matre. 3ro. Quia in his, quae plurimum distant, non potest fieri commixtio: solvitur enim species unius illorum: puta, si quis guttam aquae amphorae vini apponat, & secundum hoc, cum natura divina in infinitum excedat naturam humanam, non potest esse mistio, sed manebit sola natura divina.

Objicitur 3. Natura est principium motus & quietis, in eo, in quo est: sed ex natura humana & divina, resultat istud principium: Ergo resultat tertia natura. Minor probatur. Quia resultavit, ex illa unione, principium operationum & habituum supernaturalium: nam Christo debentur ex operationes.

RESPONDETUR. Negando minorem; negando item, quod resultavit principium operationum elicivum, distinctum ab anima, licet operante prout est elevata; ipsam illam elevationem depositente, non tertiam naturam, sed composito, ex humana natura, & persona Verbi.

INSTABIS. Saltem mediately unituntur inter se, natura divina & humana: Ergo afferunt tertiam naturam, saltem mediately.

RESPONDETUR. Ob defectum complebili & completivi, illa unio mediata non facit, etiam mediately, tertiam naturam.

Punctum Difficultatis 3.

Quo sensu possit admitti aliquid tertium.

DICENDUM 1. Ex hoc, quod est, natura humana esse unitam Personam divinam, resultat aliquid tertium.

PROBATUR imprimis auctoritatibus illorum Patrum, qui assuebant, personam Christi esse compositam; non in se, ut supra probatum: sed ratione totius, resultantis ex natura humana & persona VERBI.

PROBATUR 2. Quia Christus non est natura humana, nec etiam persona VERBI, sed utrumque simul sumptum: Ergo ex utroque hoc resultat aliquid tertium: nempe objectiva ratio: ly Christus; quae est nemine cogitante, licet ab illis simul sumptis non distinguatur nemine cogitante: ut etiam doceri solet de toto.

PROBATUR 3. Impossibile est, ex duobus entibus per se immediately unitis, quorum unum habet se per modum complebili, & aliud per

modum completivi, non resultare tertium; sed natura humana, & persona Verbi, ex dictis ita se habent. Major probatur inductione. Ex parte & albedine resultat album: ex atima & corpore, resultat homo: ex materia ignis & forma ignis, resultat ignis: & sic de reliquis. Nec potest ostendi exemplum, in quo, ex duobus facientibus unum per se, & quidem immediate, non fiat tertium. Quod ipsum in hoc fundatur. Quia ex duobus talibus, necessario resultat compositum, adeoq; illud tertium; alias & unirentur, ut supponitur; & non unirentur: quia non resultat unitum, seu compositum. Rursum, vel eodem modo se habent illa, vel non eodem, quo habebant ante compositionem, seu unionem? si eodem modo: Ergo nullus esset iste ordo complebili & completivi; cum etiam positam unionem, eodem modo se habeant. Si autem non eodem modo se habent: quicunque hic modus alicetatis ostendetur, ex eodem inferetur, resultare aliquid tertium, quod sit nemine cogitante; licet non sit distinctum nemine cogitante.

DICENDUM 2. Hoc tertium, resultans ex natura humana & Persona Verbi unitis, est totum hypostaticum, quod dicitur Christus.

PROBATUR 1. auctoritate, S. Fulgent. lib. de Incarnatione & gratia Christi, cap. 10. ait: Illud vero quis facile Christianus aut ignoret, aut dubitet, quod VERBUM Dei, priusquam caro fieret, non fuit Christus. Infero: Ergo Incarnatione evasit hoc, quod est Christus. Subdit infra. Neg enim caro Christi, priusquam a VERBO susciperetur, eadem caro, Christus fuit. Ubi indubie nomine carnis intelligit naturam humanam; ut cum dicitur: VERBUM caro factum est: ex quo jam arguitur. Natura humana, priusquam a VERBO susciperetur, non erat Christus, ut ait Fulgentius: Ergo compositione evasit Christus; idq; aliquid tertium: quia neq; natura humana, neque persona Christi separari, est Christus. S. August. lib. de bono perseverantiae, c. 24. post medium: Dicimus Christum verum Deum, natum de Deo Patre sine ullo initio temporis, eundem, hominem verum, natum de homine Matre &c. hoc autem utrumq; est unus Christus: ubi Christus, dicit pullulare ex hoc utroque: & hoc tertium esse, dicit conclusio. Damascenus similia habet, lib. 3. orthodoxae fidei, c. 7. Quia etiam hoc nomine, tum a Patre & Spiritu, tum a Matre & nobis discrepat: quod idem simul Deus & homo sit. Ex quo sic arguitur. Datur aliquid unitum, quo uno, & a Patre & Spiritu S. & a Matre Christus discrepat; sed hoc non est nisi illud unitum: quicquid enim aliud assignaveris, illud non erit unum, quod faciat ab utroq; discrepare, sed non nisi ab uno, scil. vel a divino vel ab humano. Ibidem c. 5. Unus enim Christus est, tum in divinitate, tum in humanitate perfectus; Ergo apparet quod sit tertium ex utroque pullulans. Cap. 4. Etenim

Christus (quæ vox complectitur utrumque) & Deus & homo dicitur: ubi ut vides, dicit Damascenus, quod vox Christus complectitur utrumque: Ergo non illa duo seorsim: Ergo est illud, quod ex duobus illis pullulat. Cap. 3. sic inter alia habet. *Ex Deitate & humanitate, eundem Deum perfectum, & hominem perfectum, & esse & dici, atq. ex duabus & in duabus naturis esse constitutum; Christi porro vocabulum persona esse dicimus, ut quod non unimodè dicatur, sed duplē naturam significet: Ergo in sero, si non ponatur pullulans totum hypostaticum, unimodè Christus dicitur, hoc est de singulis, non de illo toto. Et ibi- dem idem ait: Si divinitatis rationem habemus, eusdem est cum Patre & Spiritu S. essentia; si au- tem humanitatem spectemus, eusdem cum Matre & cunctis hominibus, quæ autem ratione ipsius na- turæ inter se copulantur, eum tum à Patre & Spiritu, tum à Matre & reliquis hominibus, differre dicimus. Hoc autem, quid aliud ostendi potest, quam totum hypostaticum? Cyrus ad Theodosium Imperatorem scribens, apud Damasc. lib. 4. Or- thodoxæ Fidei c. 6. sic habet VERBUM illud, quod ex Deo est, non alter Christus esse intelligitur, quam cum, per administratoriam unionem, arcane modo conjunctum est: jam autem conjunctum, neces- sario pullulat ex conjunctis. Anastasius etiam cap. 13. dicitur, inquit, quod Christus ap- pellatur.*

Accedit authoritas Scholastica. Lugo cit. num. 25. sic habet. Poterit ergo ex hypostasi VERBI & humanitate, resultare humanitas subsistens. Tanner. cit. n. 59. sic habet. Terminus igitur Incarnationis principalis ex unitate proveniens, est ipsam Christus rationemque dat, quia terminus ex actione Incarnationis, & unitate resultans, non est ipsa Persona VERBI per se spectata, hæc enim, ut sic, produci in tem- pore non potest: sed est Persona VERBI, ut exis- tens in duabus naturis per incarnationem. Eandem sententiam docet Raynaudus lib. 2. num. 216. & 213.

PROBatur 2. Quia ex anima & corpore evadit tertia natura, quod est compositum hu- manum: Ergo & ex natura humana & perso- nalitate VERBI, evadet totum hypostaticum: dari enim non potest, per se, & immediata unio, inter naturam divinam & naturam humanam: & si esset, faceret unam tertiam naturam, per Arriaga: Ergo etiam, cum sit unio per se, & immediata, inter naturam creatam & personam VERBI, evadet unum totum hypostaticum.

RESPONDEBIS cum Galatino apud Ray- naudum. Naturale compositum aliud est à componentibus, secus compositum, quod est Christus.

CONTRA reddit argumentum. Naturale compositum est aliud à componentibus: Ergo idem dicendum de Christo.

PROBatur 3. Ex natura humana Christi,

& Persona VERBI, inter se unitis, per se, debet resultare unum quid tertium, ut dictum con- clusione 2da. non resultat tertia natura, ut dictum conclusione 1ma. non resultat persona composita, ut dictum supra: Ergo resultat to- tum hypostaticum.

OBJICITUR 1. Vi hujus tertia conclusio- nis, vera esset hæc propositio: Christus est di- vinitas & humanitas: & tamen hæc propositio est Wicke, apud Valdensem, damnatur q; in Hus- so, in Concilio Constantiensi Sess. 15.

RESPONDEO. Hanc propositionem hoc sensi esse damnatam; quia volebat, quod & sola divinitas sit Christus, & sola humanitas: adeoque, ut inquit Raynaudus, non sumebat ly Et copulatè, hoc est, tanquam uniens & copula- nis utrumq; ad verificandam significationem Christi: sed copulativè, unicuique scil. ly Chri- stus adjungendo.

OBJICIT 2. Villiardus apud Raynaud. Vi hujus Conclusionis sequitur, quod Christus non sit Deus: cùm nullum aggregatum sit una par- tum illarum, è quibus coalescit.

RESPONDETUR. Negando sequelam. Im- primis enim, posito quod persona divina non sit pars in toto hypostatico, negabitur merito, quod illius aggregati, pars sit, persona divina; si non est pars: bene de illa dici potest, ly Deus. Rursus posito, quod Petrus sit totum, resultans ex natura humana & persona humana, bene de illo dici potest, Petrus est homo: & tamen ho- mo, pro persona sumptus, est pars illius aggre- gati, quod est Petrus: Ergo & in præsenti idem dici potest. Directè etiam dici potest, totum aliquod ex duplicitis conditionis extremis resul- tare posse: imprimis ex extremis, in quantum natura sunt: deinde ex extremis, in quantum aliud habet rationem personæ, adeoque totius in priori casu, unum extremorum non potest dici illud aggregatum, quia nec anima dicitur ho- mo, falsaque redderetur propositio: potest au- tem dici in casu posteriori: quia cùm illud to- tum componatur ex persona & natura, si de par- te aggregati dicatur persona, erit adhuc identi- tates inter prædicatum & subiectum. Negat etiam Raynaudus, quod tunc ly Deus sumatur pro parte, sed pro Verbo, in humanitate & Dei- tate subsistente.

INSTAT idem. Sequitur ex hac positione, quod Christus non sit ens: quia nulla diversa, nisi se habeant informativè, aut continuativè, facient unum ens.

RESPONDETUR. Negando sequelam. Da- tur tertius modus faciendi unum; scil. si sit unio personæ & personabilis.

OBJICITUR 3. Hoc quod resultat, per nos, ex illa compositione, est compositum; hoc com- positum est totum hypostaticum; totum hypo- staticum est Christus: Christus est persona: Er- go quod resultat, est persona composita.

RESPON-

RESPONDETUR. Ly Persona interdum sumitur præcisè, pro termino substanciali personante, interdum sumitur pro concreto ex personabili & personante. Sumendo Personam hoc secundo modo, est quid compositum; hoc ipso enim, si non esset quid compositum, non diceretur simul personabile & personans; hocq; significavit supra assertum *zum superioris difficultatis.*

QUÆSTIO III.

De Incarnatione, prout dicit Subjectum ejusdem.

SENSUS Quæstionis est, quid assumpserit VERBUM, & quid non assumpserit? De corpore & anima dubium non est; sed id, quod pro præsenti discuti debet, est solum: *An sanguis fuerit assumptus hypostaticè à VERBO?*

Plures sunt hac in parte sententiae, quas recesserunt. 1. & examinat Lugo, tota disp. 14. Sed tres sunt magis principales, & circa substantiam objecti versantes. 1. An fuerit unitus sanguis VERBO immediate? & hoc negat Durandus. 2. Alii distinguunt duplum sanguinem, nutrimentalem, & vitalem; hunc postremum dicunt esse assumptum, non priorem: In hac sententia est Cajetanus. 3. quæ absolute asserti, totum sanguinem unitum esse hypostaticè; hanc docet citatus Lugo post Suar. disp. 15. quibus accedit Amicus disp. 15. Sect. 7. Valent. disp. 1. q. 5. p. 1. 1.

DICENDUM est, *Totum sanguinem esse assumptum.* Probationes asserti ut expendantur, sit

DIFFICULTAS I.

Examinantur auctoritates, an sanguis fuerit assumptus?

PROBARI solet 1. posita conclusio, auctoritate.

1. AUCTORITAS est. Scripturæ, quæ frequenter redemptions tribuit Sanguini. Plures auctoritates vide apud citatos. Clarus videtur ille locus 1. Joan. 1. *Sanguis Iesu Christi Filius, emundat nos, ab omni peccato.* His auctoritatibus.

RESPONDERI potest imprimis, quod de immedata unione nihil agatur. 2. quod efficacia illa tribuatur sanguini, non quâ unito, sed quâ effuso à persona infinitè digna; præcipue, quia ad hoc, ipsa unio cum sanguine non confert: nam Beatissima offerens Filium, offerebat aliquid, cui immedata erat unita persona divina, & quod erat Deus, & nihilominus illa oblatio non erat sufficiens ad redemptions: non erat taxare debet redemptio, ex eo, quia id, quod

est oblatum, habet unionem, vel hon, cùm VERBO; sed quia offertur à persona infinitè digna, & æqualis dignitatis, cum eo cui satisfit.

2. AUCTORITAS est Concilii, Patrum, Pontificum. Clemens VI. in Extravaganti, *Vnigenitus*, de pœnitentiis & remissionibus, de sanguine Christi sic ait: *In aera cruci immolatus, non guttam sanguinis modicam, qua tamen, propter unionem ad Verbum, pro redemptione totius humani generis sufficiebat, (ed velut quoddam profluvium noscitur effusisse.* Cyrillus in Apologetico: *Confitemur, inquit, quod Deus est in carne & sanguine, & cetera similia.* His etiam auctoritatibus

RESPONDERI posset, quod non probent, datam fuisse unionem immediatam, inter VERBUM & sanguinem, sed solum mediatam: quia scilicet assumpit Christus naturam, cuius erat ille sanguis: ad eum modum, quo dicitur assumptissime operationes humanas: non quod eis hypostasis VERBI immediate uniatur: sed quia unitur naturæ humanæ, cuius sunt illæ operationes.

INSTANT 1. Lugo. Quia accidentia non possunt alio modo assumi, nisi mediate: atq; ideo, dum dicuntur simpliciter assumpta, intelligi debet, esse assumpta, eo modo, quo possunt: ac verò quando substantia aliqua dicitur hypostaticè assumpta, debet intelligi de assumptione, cuius capax est natura substantialis.

RESPONDETUR. Cùm substantia capax sit immediatæ & mediataæ assumptionis, & Patres non loquuntur de immedata, ex auctoritatibus illorum non sequitur, quod immedata sit unitum VERBUM sanguini; præcipue, quia sicut non multiplicanda entia, ita nec uniones strictiores.

INSTANT 2. Idem. Quod si vera sit responsio, etiam cibus & vestis dicuntur assumti; eò, quod sint in illa natura, quæ assumuntur: nemo autem concedet, VERBUM assumpsisse cibum, qui erat in stomacho.

RESPONDERI potest. Magnam esse disparitatem: nam quod nec mediate assumptus fuerit cibus, qui erat in stomacho, inde deducitur: quia ea tantum mediate assumenda erant, quæ sunt pars ejus, quod assumuntur, vel illi identificantur: non verò id, quod quocunq; modo est localiter in assumpta natura; alias aëris, quem in se recipiebat Christus ad respirandum, debuisset etiam assumi.

INSTANT 3. Idem. Non potest dici, assumi hypostaticè ab alio id, quod retinet adhuc suam propriam subsistentiam: repugnat enim subsistens in se, subsistere in alio. Ergo si sanguis retinet propriam subsistentiam, per quam immedata terminatur, non potest dici, quod subsistat subsistentiæ VERBI. Accidentia enim dicuntur assumti, licet non uniatur illis immediatè

VER-

MIOD
OWSKI
13. c. 4.

VI
5

VERBUM; quia accidentia non retinent subsistentiam propriam, sed perdunt eam subsistentiam creatam, quam deberent habere; scilicet subsistentiam creatam humanitatis: per quam si modo deberent subsistere; atq; ideo VERBUM supplet totum, quod subsistentia creata deberet tribuere iis accidentibus.

RESPONDERI potest. Majorem argumenti veram esse de assumptis immediate, non de assumptis immediate: quia assumptio media- ta est assumptio naturæ, cuius pars est, quod taliter assumitur. Rursum, sub qua formalitate, dici possunt assumi accidentia, & carere propriâ subsistentiâ; sub eadem formalitate dici potest, carere ultimâ subsistentiâ sanguinem: quia scilicet caret subsistentiâ natura, cuius est ille sanguis.

INSTANT 4. Amicus. Unionem mediatam habebant etiam lachrymæ & sudor; cum tamen Pontifex infinitatè pretii, soli sanguini tribuat.

RESPONDETUR. Hanc impugnationem non convincere: nam non est dubium, nos redemptos esse, etiam merâ oblatione Christi, redemptos item esse corpore Christi, & tamen hæc non nominantur à Papa. Non ergo, ex eo quia non nominantur aliqua, non possunt habere rationem redempctionis. Et certè, in principiis Amici, non est dubium, quod si Christus unam guttam lacrymæ pro peccatis nostris ob tulisset, redemisset nos; & sicut Propheta dicit, *livore ejus sanati sumus*; sic dici posset: lachrymâ ejus sanati sumus. Tribuitur itaque solitanguini redemptio, quia scilicet aliud modi redimendi non meminit hoc loco: sed non soli, quasi aliud nihil nos redemerit.

INSTANT 5. Idem. Ex hac Response sequitur, non eodem modo, ex vi consecrationis, fore VERBUM per concomitantiam sub speciebus vini, ac est sub speciebus panis; quia sub speciebus panis, est immediate concomitantia corporis, à VERBO immediate suppositati: sub speciebus autem vini, solum est mediata concomitantia corporis; con sequenter, si in triduo peracta fuisset consecratio, nullo modo ad fuisset VERBUM sub speciebus vini: quia, cum in triduo, totus sanguis fuisset separatus à corpore, non potuisset VERBUM adesse, sub speciebus vini, per concomitantiam corporis.

RESPONDETUR imprimis. Tridentinum, quod clarius concomitantiam istam explicat, non dicit, æquè immediate, ex vi consecrationis calicis, ponit per concomitantia VERBUM, atque ex vi consecrationis panis: attentâ ergo auctoritate, non convincit impugnatio. Rursum dici posset, & quæ immediate, quoad substantiam, ponit ex vi concomitantia VERBUM sub speciebus vini, quia per concomitantiam ponitur corpus, cui unitum est immediate VERBUM: licet non æquè immediate, quoad modum ponendi; quia directè vi consecrationis

calicis ponitur sanguis, per solam autem concomitantiam corpus, cui unitum immediate VERBUM. Quid autem factum fuisset, si in triduo consecratus fuisset calix, nulla specialis est difficultas, quæ oppositam sententiam non premet. Quid si tunc per concomitantiam ponit debuisset corpus Christi, cui immediatè unetur VERBUM; non propter naturalem unionem quæ tunc esset: sed propter unionem naturalem illam, qualis fuit, dum potestas consecrandi data est: & vi cuius potestatis, illa fuisset consecratio, quæ potestas in hoc fuit, ut in illius consecrationis, etiam corpus ponit debet talis, quale tunc fuit: & quale exigebat esse, nisi impeditur, hoc est, cum dotibus gloriosis. Vide ad hoc propositum Lugonem, qui n. 47, sic inquit: In triduo mortis Christi, si poterat consecrari, deberet utique ponit illud corpus, cum quo mortuus fuerat; quia de illo, & non alio, verum erat dicere: *Hoc est corpus meum*: hæc enim verba significant corpus illud, quod nunc habet, & quod ultimè habuit, cum vixit. Quam doctrinam in præsens applicando, dico: quod, si in triduo mortis poterat consecrari, deberet utique ponit ille sanguis, cum quo mortuus fuerat, adeoque dicens connexionem cum corpore; hinc adhuc, ille sanguis bibentibus, fore vita æterna.

Punctum Difficultatis 2.

Examinantur rationes, & probatur
Conclusio.

PROBARI solet 2. rationibus.

RATIO 1. est, quâ utitur Lugo. Sanguis est pars humanitatis assumptæ à VERBO: quia autem assumitur natura, assumi debent eius partes, cum totum, nihil aliud sit, nisi partes omnes simul sumptæ; Ergo VERBUM assumens immediate sanguinem, qui est pars naturæ humanæ. Quod autem sanguis sit pars naturæ humanæ, probatur. Tum quia Aristoteles lib. 3. Histor. animalium, inter partes recentes sanguinem. Idem habet 7. physicorum tex. 11. & 12. Quando autem id negat, 2. de partu animalium c. 10. intelligendus est, in sensu formalis, quod non sit pars animalis quâ animal est, eò quod sanguis non animetur. Tum quia Trident. Sess. 13. c. 3. docet, per naturalem concomitantiam sub speciebus panis, esse sanguinem, & animam, & sub speciebus vini corpus & animam. Vi, inquit, *naturalis connexionis & concomitantiae*, quâ partes Christi Domini copulantur; ubi sanguis aperte dicitur pars. Tum quia, si sanguis Christi non est pars Christi, Christus non est filius Beatissimæ: nam ad rationem filiationis, requiritur origo viventis à vivente: hoc est, ut substantia generantis maneat in genito: cum ergo Christus, ex sanguine Beatissimæ pu-

ma purissimo, carnem sumpserit, fatendum est, languinem illum, partem fuisse intrinsecam suæ matris, & si non esset pars, non esset Christus genitus ex matre, tanquam à principio conjuncto.

RESPONDERI potest, quod sanguis sit pars humanitatis, non essentialiter, tanquam materia & forma constituens hominem, sed non nisi integraliter: porro assumens immediate totum, debet assumere partes ejus immediate, essentiales, & quæ sunt tanquam actus illius substantialis, & potentia; sed non est necesse immediate allum partes integrales. Et certe implicat contradictionem, assumi hominem, & non assumi corpus & animam: non implicat tamen contradictionem, assumi hominem, & non assumi sanguinem: Ergo apparet, quod ex eo, quia assumptus est homo immediate, non est licitum argumentari, assumptum esse immediate sanguinem. Aristotelis authoritas non plu probat, quæ sanguinem esse partem integralem: non quidem integralem, quæ sit tanquam ornatus, vel pars aliqua excrementitia, ut saliva, vel sudor: sed ut pars ad vitalitatis actus exercendos subordinata: adeoque in hoc genere rationem integrantis potiori jure exercens. Nec plus vult Tridentinum, ut ex verbis illius constat. Quod autem indiscriminatim meminerit corporis & sanguinis: Ratio est, institutio Christi; qui sub alia specie Eucharistiae, non voluit esse directe animam; sicut sub panis speciebus, voluit esse directe corpus, quod est alia compars essentialis constitutiva hominis; sed tantum voluit poni directe, sub una specie corpus, sub alia sanguinem: hinc fit, ut attentâ institutio, & que agat de corpore, ac de sanguine. Ad salvandam etiam maternitatem Virginis sufficit, quod sanguis ex illa acceptus, sit pars illius integralis: & per hoc salvatur maternitas ejus, quia salvatur ratio coniuncti principii; maternitas autem Dei salvatur, quia ille sanguis in corpus transiit, quod immediate terminatur persona VERBI.

RATIO 2. est Amici. Quia alias foret aliqua hypothasis in Christo creata, quod est contra Concilia. Sequela probatur, quia sanguis est natura substantialis, ergo habet suam hypothasim: Ergo nisi immediate fuisse unitus VERBO, subficeret in propria hypothasi.

RESPONDERI potest, in Christo nullam subsistentiam puram, essentialem, quæ sit in re homo; quia & nulla est in Christo subsistentia humana. Sed non dicunt Concilia, non esse in Christo subsistentiam, quæ non sit humana; subsistentia autem sanguinis, non est subsistentia humana, sed subsistentia alicujus, quod est hominis. Et sicut phlegma excremetium non est assumptum, & tamen non erat accidens; nec inde sequitur, in Christo esse personam crea-

tam; sic idem, etiam de sanguine, dici potest.

RATIO 3. ejusdem Amici. Sanguis est pars integrans naturam humanam; sed VERBUM assumpsit naturam humanam, integrum & perfectam: Ergo cum ea assumpsit omnes partes, quæ illam substantialiter perficiunt, & integrant.

RESPONDE TUR. VERBUM assumpsisse naturam humanam immediatè, non nisi secundum ea, quibus essentialiter, tanquam partibus componentibus, perficitur: sed nego, assumpsisse immediatè quoad omnia, scilicet etiam ea, quibus non componitur, tanquam partibus substantialibus. *Nihilominus*

PROB A TUR sic 3. Conclusio. Immediate assumptum est corpus, ergo & sanguis. Probatur consequentia; quia de assumptione corporis, & de assumptione sanguinis, & qualiter loquuntur Patres: Ergo dicta illorum simpliciter sunt accipienda, nisi aliquid obstat: nihil autem obstat, ut patebit solutione argumerum. Antecedens probatur citatâ authoritate Cyrilli, & ejusdem epistolâ 8. ad Nestorium: *VERBUM*, inquit, *factum esse carnem, nihil est aliud, quæ in carne & sanguine nobis communicavit*. Nazianzen. Orat. 50. *VERBUM*, inquit, *verè caro factum est, quia assumpsit corpus, ex carne, obibus, & sanguine constans*.

CONFIRMATUR. Vera est hæc propositio: sanguis est assumptus; ergo falsa est hæc: sanguis non est assumptus. Sed si mediata tantum fuisse assumptus sanguis, vera fuisse hæc propositio: sanguis non est assumptus: Ergo immediate, & non mediata assumptus est. Antecedens primum probatur, authoritatibus supra allatis. Subsumpti autem antecedens probatur. Quod habet subsistentiam propriam, de eo verum est dicere, non est assumptus; sed si mediata tantum assumptus fuisse sanguis, habuisset propriam subsistentiam: Ergo si mediata fuisse assumptus sanguis, verum esset de eo dicere: non est assumptus. Major probatur.

Tum quia communiter docetur, non posse fieri assumptionem, stante personâ. Tum quia, assumptione, quæ talis, dicit suppletivum alicujus substantialis, quod tunc non esset, naturâ & personâ creatâ simul stante. Minor etiam probatur. Sanguis est substantia completa: Ergo illi convenit propria subsistentia: Ergo illam habuit. Et si afferis, sine ulla subsistentia mansisse, id sine fundamento dicis: & aliquid impossibile in nostris principiis, ut dictum in Metaphysica. Et certe, quia actiones non sunt immediate assumptæ, vera est hæc propositio: Actio non terminatur à Persona VERBI, non est assumpta à Persona VERBI, sed est tantum actio assumptæ naturæ.

DIFFI.

P
MILO
OMSKI
13.6.14.
VI
5

Punctum Difficultatis 3.

Solvuntur Objectiones.

OBJICITUR 1. Sanguis habet rationem partis: sed quod habet rationem partis, non habet subsistentiam propriam: quod autem non habet subsistentiam propriam, illud non terminat VERBUM: nam hoc supplet nonnisi officium subsistentiae creatæ.

RESPONDETUR. Principium hoc, Quod habet rationem partis, illi non competit subsistentia, intelligi debet secundum nostra principia prædicta in metaphysicis: ut illud non sit vel substantia simplex completa, vel substantia composita: cùm ergo sanguis sit substantia completa, ex materia & forma sanguinis constituta, sit ut ei subsistentia competit: quantumvis habeat rationem partis, improprie, & nonnisi in hoc sensu, quia est in aliquo, tanquam instrumentum, ad operationes ejus requisitum, quantumvis in se substantialiter completum. Rursum ex alio capite idem argumentum non convincit, immo pro nobis est: quia anima, & corpus, sunt partes veræ & incompletæ, & tamen participant rationem persona, quæ terminat totum, suntq; assumptæ immediate à VERBO; Ergo idem dicendum de sanguine; alias actu existeret aliqua substantia, & tamen sine ulla subsistentia; quod est arbitarium dicere.

INSTABIS 1. Subsistentia humana non terminat sanguinem, tam in sententia Modalium, quam in principiis nostris: Ergo nec immediate terminatur à VERBO: VERBUM enim supplet nonnisi subsistentiam humanam.

RESPONDETUR. Subsistentiam humanam inadæquatè acceptam non terminare sanguinem: adæquatè autem acceptam terminare sanguinem; idque tam in sententia modalium, quam Nominalium. In sententia quidem Modalium, quia aliis est modus subsistentiæ sanguinis, & aliis modus subsistentiæ corporis & animæ unitorum: jam autem subsistentia humana adæquatè accepta, includit hos modos, licet inadæquatè accepta, seu pro modo, animam & corpus unita terminante, non terminet sanguinem. In sententia autem nominalium, habet diversam subsistentiam sanguis, quia & diversam totalitatem, stantem in ratione substantiarum completa; adæquatè autem accepta subsistentia, involvit quamcunque totalitatem ad esse hominis, vel essentialiter, vel integraliter spectantem.

AD DIT Lugo. Quod personalitas non competit sanguini, sicut nec corpori; quia personalitas quæ talis, est naturæ intellectualis; nec corpus autem, nec sanguis, sunt intellectualia: dicitur tamen persona, per ordinem ad totam naturam, quæ à principaliori intellectualis appellatur.

INSTABIS 2. VERBUM assumpsit nonnisi unam naturam, & unius speciei; sanguis autem non est unius speciei cum reliquis partibus.

RESPONDETUR. VERBUM assumpsisse unam naturam, non mathematicè, sed physicè; hoc est, ex pluribus subordinatis constantem, & compositam ex pluribus.

OBJICIT 2. Cardinalis S. Petri, apud Lugonem. Sanguis non est pars essentialis, nec integralis corporis: Ergo non est pars. Antecedens probat, quia partes integrales omnes animantur, partes vero essentialis sunt illæ, sine quibus non potest homo consistere pro aliquo instanti. Sanguis autem non est ejusmodi: nam infans cùm primum animatur, nullum habet sanguinem: quia sanguis fit, medio hepate, hep autem non generat sanguinem, nisi apponatur illi ab extrinseco aliqua materia; Ergo pro aliquo tempore existit homo animatus, absque sanguine.

RESPONDET Lugo, Sanguinem esse partem essentialiem, posse tamen, per aliquod breve tempus, esse hominem sine illo: sicut caput abscessum à corpore, vivit aliquantulum sine corde, & tamen cor dicitur pars essentialis. *Sed hoc responso*

NON SATISFACIT. Tum quia non videatur, quomodo aliquid vel brevi tempore sine suo essentiali stare possit. Tum quia, quod caput abscessum etiam brevi tempore vivat sine corde, etiam id non videtur probabile; alias anima v. g. rationalis naturaliter esset in duabus locis adæquatis, cor sine capite, & caput sine corde, animans.

RESPONDET 2. Sanguinem esse partem integram. Nego autem omnes partes integralis animari debere, cùm id, neque ex exigentia partis integralis, nec ex exigentia sanguinis, oriatur. Non ex exigentia partis integralis: nam id definitionem partis integralis non ingreditur: non etiam ex exigentia sanguinis: quia hæc exigentia ostendit non potest. Porro idem argumentum, quod transmittitur à matre, si non est sanguis substantialiter, postea ab hepate infantis, vertitur in sanguinem; si autem est sanguis, melius adhuc probabit, sine sanguine animatum illum non esse. Denique fortassis ante infusionem animæ, etiam sub forma embrionis, virtute formativæ corporis, efficitur sanguis, reperiturque jam ab anima: quæ virtus formativæ foetus facit, quod hepaticum cum anima præstare deberet; nempe confectionem sanguinis necessarii.

INSTARI potest. Quod est pars, debet dicere unionem cum toto: sanguis autem, cùm sit liquidus, non potest dicere unionem cum partibus solidis; ergo non est pars.

RESPONDET ad hanc totam difficultatem Lugo. Sanguinem esse quidem partem physicam corporis, subordinatam animæ, in ordine ad ope-

ad operationes; secundumq; hanc subordinationem dicere unionem cum anima; sed non esse partem unionis physica unitam, in ordine ad componendum unum ens, per rigorosam unitatem mathematicam. Et haec prior subordinationis sufficit, ut per naturalem connexionem dicatur, sub speciebus panis, poni concomitans sanguis. Est tamen haec connexio, ratione subordinationis, major, quam sit in acervo lapidum, in quo, unus non subordinatur, vi suæ naturæ alteri. Quod autem non intercedat illuc rigorosa unio, ratio est: quia unio, non nisi huic concreto adstringit unibile; sanguis autem vi suæ fluiditatis, nulli parti corporis est adstrictus. Addit primò idem, quod homo logicè spectatus, & prout dicit materiam & formam, nullum includit accidens; physicè tamen spectatus, ut constat ex carne & sanguine, necesse est ut includat aliquid accidens; atque adeo, prout sic, non ponitur in prædicamento substantiaz. Addit secundo, casu, quo Petrus & Paulus se penetrarent, sanguis alterutrius foveret, calefaceret, humectaret utrumq;: Cùm enim sit causa necessaria, non est ratio, cur debite applicata non agat. Cæterum v.g. sanguis Pauli, magis propria munia respectu Petri non exerceret; qualia sunt, movere ad diversos affectus animæ, subvenire cordi, & similia. Quo cùm Deus, vel assignaret unicuius suum sanguinem, & cum uniuscujusque sanguine proprio, concurreret ad illa munia magis propria, vel indistinctè cum utroq; concurreret.

OBJICIUNTUR 3. Paritates aliquæ.

1. PARITAS. Aër quoad respirationem utebatur Christus, non est assumptus: quantumvis sine aëre vivens stare non possit: Ergo nec assumptus sanguis, quantumvis vivens sine illo stare non possit.

RESPONDETUR. Negando consequentiam: quia aëris non est pars, cum nullo modo continetur intra viens, sed introit, & exit: sanguis autem est pars intrò recepta. Rursus, aëris est requisitum quoddam extrinsecum universale; jam autem sanguis est determinatus secundum se, non nisi ad hoc animal.

2. PARITAS. Alii humores non sunt assumpti: Ergo nec sanguis. Antecedens probatur, alias enim etiam phlegma fuisse assumptum: & Christo exspiente, exsputum aliquid fuisse, hypostaticè unitum.

RESPONDETUR. Phlegma excrementium non est assumptum, nec enim est pertinens, ad constitutionem corporis humani. Cæterum phlegma, accipiendo pro humore constitutivo

corporis, id assumptum est. Quando autem S. Thomas negat anguinem esse partem; intelligitur quod non sit talis pars, qualis sunt ossa, & alia animata.

QUÆRES 1. An totus sanguis sit assumptus?
ASERO totum assumptum.

RATIO: quia nulla est necessitas, & nullum fundamentum, distinguendi realiter sanguinem nutritamentalem, à sanguine reliquo; cùm ea munia eidem sanguini tribui possint.

QUÆRES 2. An sanguis effusus in triduo mortis, manserit hypostaticè unitus VERBO?

ASERO unitum fuisse. VERBUM enim nihil dimisit, quod per se assumpit, assumpit autem per se sanguinem, & cùm sit auctoritas Damasceni, qui lib.3. Fidei cap.27. pro absurdo reputat, ut id, quod erat terminatum hypostasi divinæ, amittat illam, & postea recuperet; quod sine dubio esset, si sanguis hypostaticè non fuisse unitus VERBO. vide Lugo: qui num. 44. examinavit rationem, quâ utitur S. Thomas. Quod scilicet sicut gratiâ habituali neminem privat Deus, sine culpa, sic nec privat, unione hypostatica; nulla autem culpa fuit, ut sanguis ille defteretur. An autem sequatur, quod possit per communicationem idiomatum dici Deus effusus, Deus adhærens clavis, & similia? est quæstio de modo loquendi. Negant aliqui: quia communicatio idiomatum, est inter totum & VERBUM, non inter partem & VERBUM, sanguis autem est pars; quantumvis aliquæ denominationes partis, competent VERBO: sed haec sunt ex classe earum, quæ etiam in naturalibus competunt toti; quæ autem illæ sint, pensari debet ex usu hominum. Alii autem concedunt, posse dici ista omnia; sed propter reverentiam ab illis abstineri debere. Nihilominus addit bene Lugo, sanguinem non ulterius resumibilem non mansisse unitum VERBO: idemque dicendum est de præputio Christi, &c. quia sanguis resumibilis habet jus ad illam unionem, idque propter vegetandam humanitatem, cuius erat pars; quia vero alius sanguis non erat resumendus, adeoq; nec futurus pars illius humanitatis, sit, ut jus ad illam unionem non habuerit. An autem ille sanguis, in triduo mortis, habuerit eandem formam substantialiæ? decidendum est ex philosophicis principiis; si enim non animatur, mansit ejus forma substantialis; si autem animatur, mansit cum forma cadaverica, sicut & corpus; cuius tamen non obest, ut dicatur, unitum esse illi

VERBUM.